

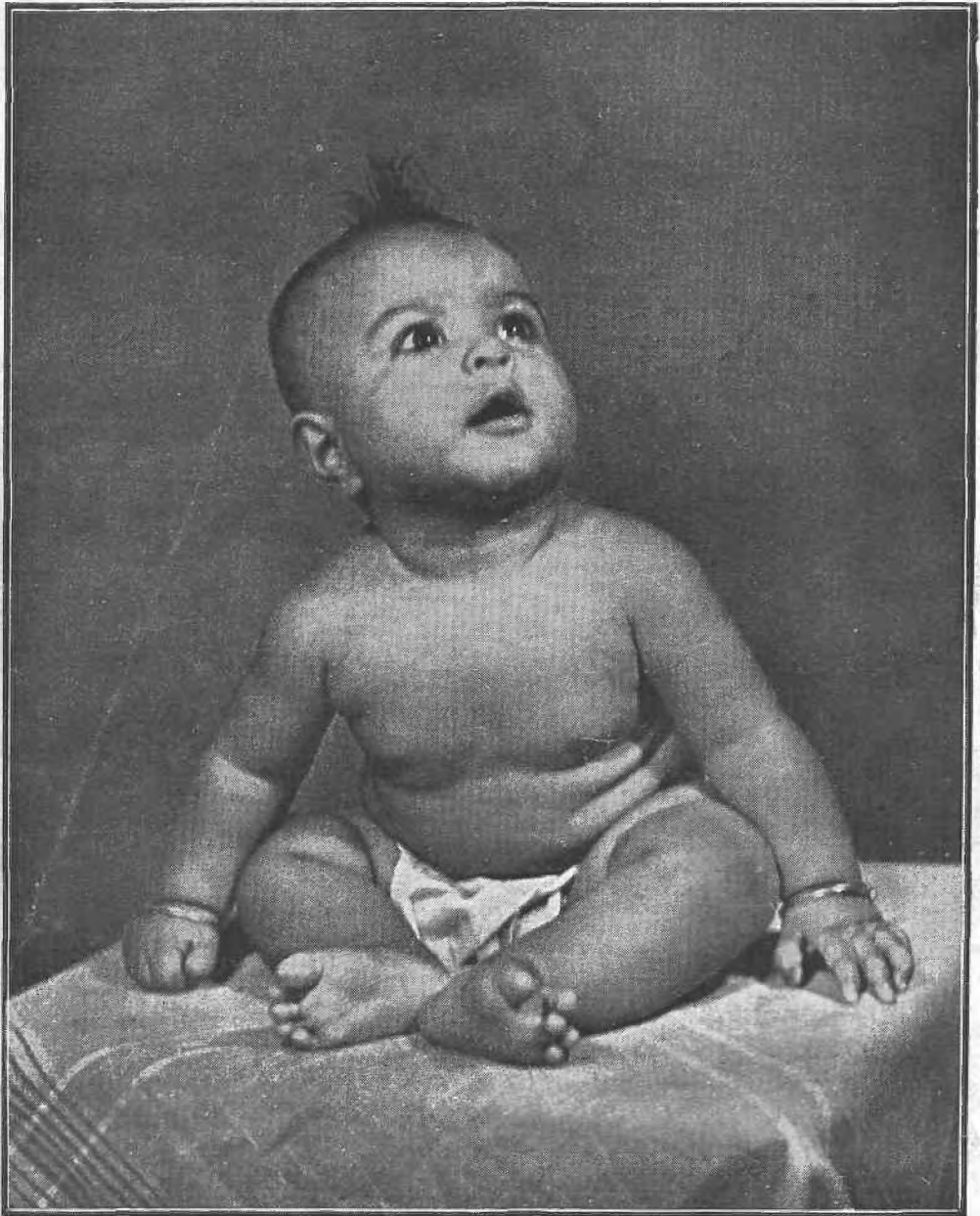
చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st April '53

6

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

ఇంటికి అండ

పంపినవారు :
జి. సుబ్బరామమ్మ - బందరు

త్వరలో వస్తూంది!

భరణి వారి

చండీరాణి

భానుమతి

రామారావు..రంగారావు..రేలంగి..

డైరెక్షన్... భానుమతి నిర్మాత... రామకృష్ణ

స్టూడియో..భరణి

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :- ఆంధ్ర, సీడెడ్ : నవయుగ ఫిలిమ్స్, విజయవాడ & గుంతకల్లు

మైసూరు : విజయ టాకీ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, బెంగళూరు - 2

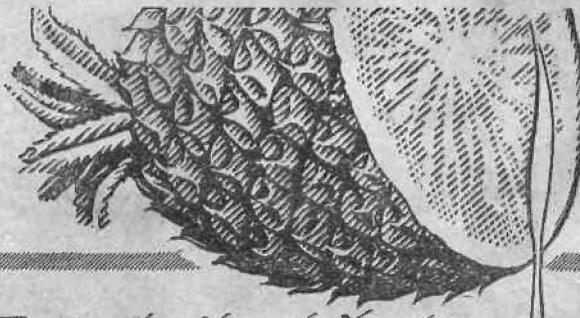
నైజాం : డి ఆల్ ఇండియా ఫిలిం కార్పొరేషన్, సికింద్రాబాద్

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

పూర్వా:గాడిదా (గేయం)...	10	మాణిక్యవాచకర్	...	33	
కొత్తి : నీతి (బాతకకథ) ...	13	సమభావం	...	38	
వనభూషణం	...	16	పగ తీర్చిన పాగా	...	41
శబ్దవేధి (సిరియల్)	...	17	సాహసుడు	...	44
భల్లూకతల్పం	...	26	గోడమీద చిత్రం	...	50
రైలుబండి పట్టాలు			సీనయ్య (గేయకథ)	...	52
తప్పదు, ఎందుచేత ?	...	32	బస్తివెళ్లిన భరతమ్మ	...	53

ఇవన్నీగాక బదులుచెప్పు - తొమ్మిదిమహత్వం - ప్రైవేట్‌తాలు - రంగుల బొమ్మ కథ - ఫోటోశీర్షికల పాటి మొదలైన మరిఎన్నో ఆకర్షణలు

తాజా పండ్లు మధ్యగల

స్వీట్స్ స్వతస్సిద్ధమైన విటమిన్లు గలవి
—యివి కాక క్రీమ్ డోసేస్, షాన్సీ
చక్కెర లాఠీస్, పెప్పర్‌మెంట్
లాతెంజీస్, యింకా ఎన్నో వందల
రకాలు దొరకును.

ఇండియా లోని ఏకైక ఎయిర్ కండిషన్డ్ స్టోర్స్
ప్యాక్టరీలో తయారు చేయబడిన శ్రేష్టమైన స్వీట్స్.

నవ వికసిత పుష్పం వలె తాజాగా,
మనోహరంగా ఉండండి

హమాం
టాయిలెట్ సబ్బును
వాడుదు

హమాం క్రిత సువాసన
కలది...మరియు ఎక్కువ
కాలం మన్నను కూడా

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్
కంపెనీ లిమిటెడ్

తాతా తయారు

756928

పాఠకులకు శుభవార్త !
'చందమామ' లో సీరియల్ గా ప్రచురించిన అత్యుత్తమ కథ

“బదు ప్రశ్నలు”

పుస్తకరూపంగా వెలువడుతుంది

ముచ్చటైన ముద్రణ, అకర్షణీయమైన ముఖచిత్రం

48 పేజీలు :: వెల 6 అణాలు.

కావలసిన ప్రతులకు విజంట్లు మామూలు కమీషన్ మినహాయించుకుని
పైకం పంపాలి. విడిగా కావలసినవారు ఎనిమిదణాలు మనియార్డరుగానీ
పోస్టల్ ఆర్డరుగానీ పంపవచ్చును.

పుస్తక విక్రేతలకు మంచి కమీషన్

వివరాలకు వెంటనే వ్రాయండి:

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపల్లిని

::

మదరాసు - 26

జోంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టినిచ్చి, పండ్లు
మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

చందాదారులకు మనవి

పైనెల చందమామ యీనెల చివరి
వారంలో పొమ్మ అవుతవి. నకాలంలో
అందనివారు, వారి పొట్టా ఫీసులో ఫర్కాదు
చేస్తూ, పై నెల పదోతేదీలోగా మాకు
తెలియపర్చ గోరుతాము. ఆ పైబదువచ్చు
కంప్లెంట్లు, గత నెలలో చేరలేదనే
కంప్లెంట్లు గమనించబడవు.

మేనేజరు

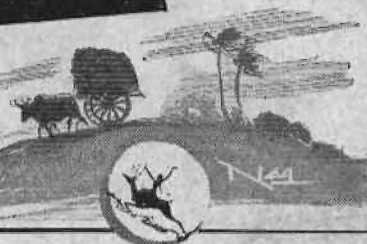
ఆదర్శ చిత్రముని అభినందిస్తూ ఆంధ్రలోకం తండోప
తండాలగా దర్శించి ఆనందిస్తున్న మనోహర తెలుగు చిత్రము...

వినోదా వారి దేవదాసు

నాగేశ్వరరావు.... సావిత్రి... లలిత
రంగారావు... సి.యస్.ఆర్... పేకేటి

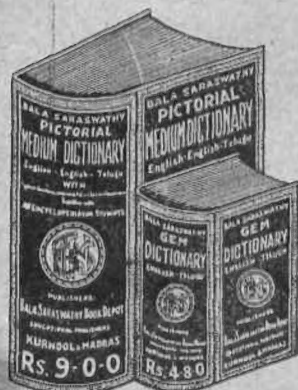
దర్శకత్వం... వేదాంతం రాఘవయ్య
సంగీతం... సుబ్బరామన్... బొటలు మాటలు... సముద్రాల
కెమెరా... రంగం... కళ... వాలి & గోడీ గారికి...

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

ఆంధ్ర : వినోదా పిక్చర్స్ సర్క్యూల్, విజయవాడ
సిడెడ్ : నవయుగ పబ్లిషింగ్, గుంటకల్

నైజాం : ప్రేమియర్ పిక్చర్స్, సికింద్రాబాద్
మైసూరు : తల్లం పిక్చర్స్ సర్క్యూల్, బెంగళూరు

మీ డిక్షనరీ

Balasaraswathi Pictorial Medium Dictionary**ENGLISH - ENGLISH : TELUGU**with English Synonyms, Antonyms, Definitions and Illustrations
together with an Encyclopedia for Students

విద్యార్థులారా :

మా డిక్షనరీ విద్యార్థులకు-విజ్ఞానవేత్తలకు నిత్యం వారు చేసే విద్యా వ్యాసం గంలో ఎంతో ఉపయోగపడుతోంది. వేనకువేలు దీనివల్ల నేడు లాభపడుతున్నాడు. విజ్ఞానం కావాలని, అంగ్లభాషలో పరిశ్రమ చేయాలని అనుకొనేవారందరికీ చేదోడు వాదోధుగా వుండి, మీరొక భాషలో క్లిష్టసామర్థ్యాలు కనుగొనగలుగుతే లోపాన్ని తీర్చగలదు. ఇందులో మీకు అవసరమైనట్టి పదాలన్నింటిని కూర్చి సరిక్రొత్త పద్ధతిలో (English to English and Telugu and English synonyms, Antonyms, Definitions and Illustrations together with an Encyclopedia for students) చేర్చి అందము చందము లొలికేటాగ ముద్రించినాము. విద్యకు - విజ్ఞానానికి పరిక్షలో విజయానికి మీకు ఈ డిక్షనరీ ఎంతైనా శోభనకలదని హామీ యిస్తున్నాము. పూర్తి క్యారిక్టర్లైందు మీడియం డిక్షనరీ ధర రు. 9-0-0. జెం డిక్షనరీ ధర రు. 4-8-0. కనుగొనవలె! ఎక్కువ విలువ!! అవకాశాన్ని జారవిడుదలకోకుండా జాగ్రత్తపడాలని మిమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాము.

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, పోస్టు బాక్సు నెం. 3 కర్నూలు & మద్రాసు 1.

దాచేపల్లి కృష్ణయ్య & సన్స్, చిత్రాటాకిన్ లేన్, సికింద్రాబాదు వారివద్దకూడా దొరుకును.

ప్రసాద్ ప్రోసెస్

సవిన పరికరాలతో, అనుభవజ్ఞులైన పనివారిచే: లైను, హాఫ్టోన్, మిశ్రమ, కలర్ బ్లాకులు అన్నిరకముల అచ్చుపనులకు అనుకూలించేలాగు ఉత్తమంగా తయారుచేసి మీకు సకాలంలో అందించగలము.

ఈ పత్రికలోని బ్లాకులు—కవరుపేజీ బ్లాకు, లోపలి కథల బ్లాకులతో సహా—అన్నీ మేము తయారుచేసినవి.

: వివరాలకు ఈ దిగువ విలాసానికి వ్రాయండి :

ప్రసాద్ ప్రోసెస్

2 & 3, ఆర్కాట్ రోడ్, వడపళని,

మదరాసు - 26.

Go

PLEASANT READING &
PROFITABLE ADVERTISING

Chandamama Group

SERVING THE YOUNG
WITH
PICTORIAL STORY FARE

THROUGH

CHANDAMAMA
(TELUGU, HINDI, KANNADA)

AMBULIMAMA
(TAMIL)

AMBILI AMMAVAN
(MALAYALAM)

AND

CHANDOBA
(MARATHI)

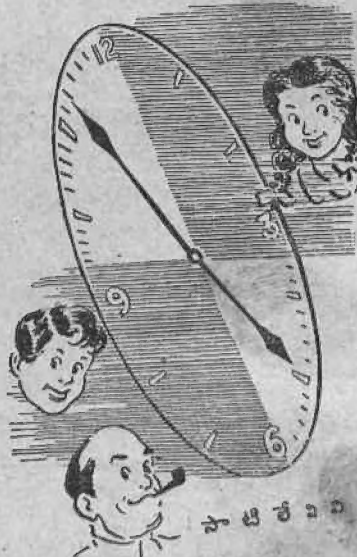
CHANDAMAMA PUBLICATIONS

VADAPALANI

MADRAS-26

ఏవయస్సులో నైనా,

ఏవేళ నైనా

కే. సి. పి. వారి కృష్ణ

పిప్పర మొంట్లు

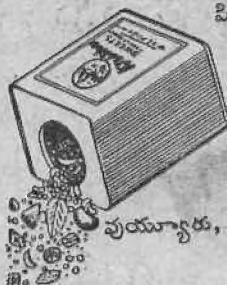
ది

కే. సి. పి.

లిమిటెడ్,

పుయ్యూరు, కృష్ణా జిల్లా

SISTAS K.C. TEL

మనోహర పరిమళమునకు . . .

మైసూరు బాత్ ట్యాబ్లెట్లు

అష్టాదశకరమైన మల్లెపువ్వుల సువాసనతో కూడినది

సుప్రసిద్ధ మైసూరు శాండల్ సోప్ వారి తయారీ

అన్నిచోట్లా దొరుకును

గవర్నమెంటు సోప్ ఫ్యాక్టరీ
బెంగళూరు

“కి ని మా”

[సినిమా మాస పత్రిక]

తెలుగు - తమిళం - కన్నడం

మూడు భాషల్లో వెలువడుతోంది

*

విడిప్రతి 8 అణాలు : సాలుచందా రూ. 6/-

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపళని

మదరాసు - 26.

చందమామ

‘గ్రాసం ఒకరివైనా వాసు తనది కావాలి’
అని ఒక సామెత ఉన్నది. ‘వాసం తనది
కావాలి’ అనగా మానవుడు స్వేచ్ఛగా మనల
భానికి విలైన పసతికొనం వాంఛిస్తాడన్నమాట.
‘స్వేచ్ఛ’ అనేది చాలా అమూల్యమైనది. సామాన్య
మానవుడు స్వేచ్ఛను ప్రాణప్రదంగా ఎంచుతాడు.
అందుకొనం ఎటువంటి త్యాగాన్నయినా చేస్తాడు.
మహా సామ్రాజ్యాలను పాలించే సార్వభౌములను
సైతం ఎదిరించగలడు. ఈ సంచికలోని ‘సాహసుడు’
కథలోని విక్రముడు పట్టి మాటలతో గాక, నిజమైన
విరుడు ఎట్టి త్యాగంచేయగలడో చేసి చూపాడు. అతని
ధైర్య సాహసాలవల్లనే బలవంతుడైన శత్రురాజు,
మారు అలోచన లేకుండా పలాయనమయ్యాడు.

సంపుటి

13

ఆగస్టు 1953

సంచిక

2

71/2

షరాబూ : గాడిద

ఒక కాలంలో ఒక ఊళ్లో
ఒక గాడిద ; దానిది అతితెలివి.
ఆ గాడిద యజమాని ముసలిషరాబూ
పరమలోభి ; వానిది అతిదురాశ.
అ లుబ్ధగ్రేసరు డొకనాడు
తన గాడిదపై ఒక ఊ రేగుచు
చక్కని పచ్చిక బయలును చూసి
భవ్యన దిగి యిటు లన్నాడు :

“నీకా ఊళ్లో గడ్డి కొనాలి ప్రియం
ఇక్కడ బాగా మెక్కితివా నయం”
అని దానిని మేతకు విడిచివేసి
తానూ చెట్టుక్రింద విడిచివేసె.

పచ్చిన స్వాతంత్ర్యంతో ఆ
పిచ్చిద చూపెను ముచ్చట ఎంతో
పచ్చని మెత్తని పచ్చిక చేలో
స్వేచ్ఛా విహారం చేసింది.

వంతగ లేచిన పచ్చిక కుచ్చుల
సంతోషంతో సగమే కొరుకుచు
గెంతుచు కేరుచు కదనుతొక్కుతూ
అంతట దొర్లుతు పరవడిల్లుతూ

(గే య క థ)

13

'యజమానివి నీకు భయం సహజం
పారిపోయి ని తలపండు కాచుకో
శత్రువనే చింత సుంత లేకుండా
కుత్తుకబంటిగ నన్ను మెయ్యని.

చదువని గాడిదనైనా చెపుతున్నా
చదివిన మనిషి ఈ సామెత విని పో
మా పశుబాతికి మా యజమానే శత్రువు
అని కూసి ఖరేత్తముడు పచ్చికమేసె.

సకిలించింది ఒండ్రించింది
ఇక సంగీతాన్నే అందుకొన్నది
ఆ ఖరహరప్రియ గానమజాలో
షరాబు శత్రువు ఒక డట వచ్చె.

అది గని షరాబు ఖరమును వేడెను
పారిపోవుదము వేగమే రమ్మని.
అదుపు లేని ఆ కొంటెగాడిద
'ఏం నీకంటే ఆతడు బరువా?' అనె.

'కాదుగాని త్వరగా రా ఊరికి
పోదా'మని గద్దించె షరాబు
'పో పో నీ శత్రువు నాకు శత్రువా
భయపడ్డానికి నాకేం గాడిదను ;

అ ట్ట మో ది బొ మ్మ

అక్కయింటిని తగులబెట్టిన భీమసేనుడు హిడింబువనంలో తన తల్లిని, సోదరులనూ కనిపెట్టుకొని వున్నాడు. అక్కడ హిడింబుసురుడనే రాక్షసుడు తన చెల్లెలినిపిలిచి "ఈచుట్టుపక్కల వీదో నరవాసన కొడుతున్నది. మనకు మంచి విందు దొరికేటట్టున్నది. పోయి చూచివస్తా"నంటూలేచాడు. అందుకు హిడింబి "అన్నా! ఈపాటిదానికి నీవెందుకు? నేనే పోయివస్తా, ఉండు" అంటూ బయలుదేరింది.

దూరంనుంచే హిడింబి భీమసేనుని నుందరరూపం చూసింది. చూడగానే ఆతనిని పెళ్ళాడాలెనని కుతూహలం కలిగింది. వెంటనే ఆమె ఒక ఆందమైన చిన్నదాని రూపం తాల్చి, భీమసేనునివద్దకు వచ్చి, కుశలప్రశ్నలు వేస్తూనే తన అభిలాషను వెల్లడించింది. పెళ్ళివిషయంలో పెద్దల అనుమతి కావాలని చెప్పాడు భీమసేనుడు.

ఈ సంభాషణ జరుగుతూవుండగానే హిడింబుసురుడు అక్కడికి చక్కావచ్చాడు. తన చెల్లెలు భీమునితో ప్రీతిగా మాటాడటంచూచి గర్జించాడు. అప్పుడు భీమసేనుడు వానితో మల్లయుద్ధంచేసి హిడింబుణ్ణి సంహరించాడు.

ఈ ఆలికిడికి పాండవసోదరులూ, కుంతిదేవి నిద్రనుండి లేచారు. కుంతి ఎన్నో ప్రశ్నలు అడిగేసరికి, హిడింబి అనే ఆ సుందరి ఎంతో ఒప్పిదంగా సమాధానాలు చెబుతూవచ్చింది. ఆమె పాండవుల చరిత్రఅంతా తెలిసుండి తుదివరకూ వెల్లడించేసరికి ధర్మరాజు ఆశ్చర్యపోయి, 'ఇదంతా నీకెలా తెలుసు?' నని ప్రశ్నించాడు. 'వ్యాసభగవానుని అనుగ్రహంవల్ల నాకు భూత భవిష్యత్తులు తెలుసు' నన్నది ఆమె.

హిడింబి ఇలా అంటూ, భీమసేనునికి తను భార్యగా ఉండేటట్టు అనుమతించవలసిందని ప్రాధేయపడింది.

ఆ సమయాన వ్యాసభగవానుడు ప్రత్యక్షమై, 'ఈ హిడింబి రాక్షసపనిత కదా అని సంశయించ వనిలేదు. పుట్టుకచేత రాక్షసే ఐనప్పటికీ, దైవాంశలుగల సుగుణుని. మన భీమసేనుని సతి కావటానికి అన్నివిధాలా తగినది' అంటూ హిడింబి గుణగణాలు వర్ణించిచెప్పి, అప్పుడే భీమసేనునికి హిడింబికి వ్యాస భగవానుడు స్వయంగా పెళ్ళి చేయించాడు.

కోతి - నీతి

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీనగరాన్ని పాలించే కాలంలో ఒకప్పుడు బోధివత్తుడు కపి రూపంగా జన్మించి, హిమాలయ పర్వతాలమీద ఒక వృక్షంపైన నివాసం చేస్తూ ఉండేవాడు.

పుట్టుకచేత వానరమే ఐనప్పటికీ, నరునిలో కనబడని మంచి గుణాలూ, చక్కటి నడవడికా ఆ వానరంలో కనిపిస్తూవచ్చినై. ఆ వానరం చాలా ఉత్తమమైంది. ఏ మంటే: ఆ ఆరణ్యంలో వుండే సమస్తమైన జంతుజాలమూ తమ తమ కష్టసుఖాలు పరిపాసుకోవటంకోసం, సలహాలు పొందటంకోసం, ఆ మహాకవి నే ఆశ్రయించేవి.

నిజానికి, ఆ మహాకవి బోధలు విన్న తరువాత వన్యమృగాలు తమ క్రూర స్వభావం మానుకొని, సాధువులై తరించినై కూడా. అంతేకాదు. అవి ఉదయానే పొయి గంగానదిలో స్నానంచేసి, ఒక్కొక్కటి

ఒక్కొక్క తియని ఫలం తెచ్చి మహాకవికి గురుదక్షిణగా అర్పిస్తూవుండేవి.

అడవిజంతువులన్నిటికీ ఆ మహాకవి అండగా వుంటున్న సమయాన ఒకనాడు ఆ కవి చెవులకు "అయ్యో, చచ్చా! చచ్చా!..." అనే కేకలు స్పష్టంగా వినిపించినై.

వెంటనే కవి "ఇదిగో వస్తున్నా! వస్తున్నా!!" అని మారుకేక వేస్తూ, ఆ శబ్దం పచ్చిన దిక్కునకు పరుగెత్తంది.

చూడగా ఒక చెట్టు. ఆ చెట్టుకింద ఒక మురికిగుంట. అది ఎంతో లోతుగా వుంది. నిలువలేనంతగా దుర్వాసన కొట్టుతూవుంది. అందులో ఒక మనిషి పడి, పైకెక్కలేక గిలగిల తన్నుకొంటూవున్నాడు!

వాని దీనస్థితి చూచేసరికి కవి గుండె కరగిపోయి, కన్నీరు రాల్చింది. క్షణమైనా ఆలస్యంచేయక, ఆ గుంటలోకి దుమికింది. దుమికినవెంటనే ఆ మనిషిని తన వీపుపైన

ఎక్కించుకొని, ఒక్క ఎగురెగిరి వానిని గట్టుకు తెచ్చి చేర్చింది.

అంతేకాదు. మహాకవి వానిని గట్టుపైన వుండే ఒక చట్రాతిమీద పరుండబెట్టి, తినటానికి మంచిమంచి ఫలాలు తీసుక వచ్చి ఇచ్చింది. పైగా, వనంలోనించి మూలికలు తెచ్చి, వానికి తగిలిన గాయాలకు కట్టుకట్టింది. ఈ విధమైన ఈ చారాలు జరగగానే ఆ మనిషికి బాధలు తగ్గి, ఆదమరచి నిద్రించాడు.

కొంతసేపు గాఢనిద్ర ఐనతరవాత వానికి మెలుకువ వచ్చింది. కంటికి రెప్పలాగా, తనను కనిపెట్టి పక్కనే కూర్చున్న

కవి కంటబడగానే ఆ మనిషికి మనసులో అనేకమైన భావాలు కలిగినై.

ఏమనుకొన్నాడో యేమో "ఒ కవీ!— నన్ను శ్రమపడి మోసితెచ్చి, అలసిపోయి ఉన్నావు. పాపం, నిపుకూడా కాస్తసేపు నిద్రపో!" అన్నాడు, ఎంతో ఆస్థాయంగా.

మనిషిమాటలు నిజమేనని నమ్మి, కవి బడలికచేత కన్నులు మూసుకొని నిద్రపో సాగింది. ఎప్పుడైతే తనను నమ్మి కవి నిద్రింపసాగిందో, ఆ క్షణమందే వాని మనసులో ఒక దురుద్దేశం కలిగింది—'ఈ కొత్తని చంపి, దీని మాంసం ఆరగించి నట్టయితే బాగుండునుకదా' అని.

కవి చేసినమేలు మరచినవాడు, దయా దాక్షిణ్యాలు కొంచెమైనా లేనివాడూ ఆ పరమదుర్మార్గుడు. ఆ వెంటనే ఒక పెద్ద బండ ఎత్తుకవచ్చి పడుకొనివున్న కవి నెత్తి మీద విసిరాడు.

ఐతే, గురితప్పి ఆ బండరాయి కొంచెం అవతల పడటంచేత, అది కవికి తగలక తప్పిపోయింది. రాయి కిందపడగానే పెద్ద శబ్దమై, కవికి మెలకువ వచ్చింది. కవి మెలుకొనటం చూడగానే, ఆ దుర్మార్గుడి మనసులో 'రాయిపడినట్టయింది—'తానో కవీ తల్లిస్తే దైవమొకటి తలచెకదా!'

చందమామ

అని. ఈ భయంచేత వానికి సగంప్రాణాలు ఎగసిపోయినై.

అప్పుడు, మెలుకొనివున్న మహాకవి అ మనిషి ముఖం చూచింది, కిండపడివున్న రాతిని చూచింది. వెరే సాక్ష్యం అక్కర లేకుండానే వాని ద్రోహచింత ఇట్టే దానికి అర్థమై పోయింది.

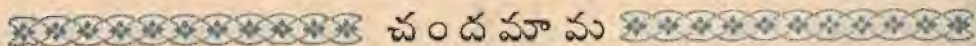
కాని, కపిమాత్రం ఇందుకు ఎంత మాత్రం ఆవేదనపడలేదు. "ఇప్పటికే సగం చచ్చిఉన్నాడు. అటుపంటివాడిని మళ్ళీ చంపటం ఒక గొప్పకాదు 'అని తలచి, కపి వానినేమీ పలకరించకనే చూస్తూ ఊరు కొన్నది. ఇతే ఆ చూపే వానిని అగ్నిలాగా కాల్చివేయజొచ్చింది.

అప్పుడు, మహాకవిరూపంలో వున్న బోధి నత్తుడు వానికి ఇలా హితవు చెప్పాడు. : "నాయనా!—నేనేదో నీకు హాని చెస్తానని భయపడవద్దు. అయితే—నీవు చేయ బోయిన ఈ దుండగాన్ని ఇక్కడి జంతు పులు ఏమాత్రం పసికట్టినా, నిన్ను నిమిషం కూడా నిలవనీయవు. అవి లేచి ఇక్కడికి రావటానికి ముందుగానే నిన్ను భద్రంగా ఈ అడవి దాటించివేస్తా. రా నాతో" అంటూ, వానిని కపి అడవి దాటించి, తన దారిని తను వెళ్ళిపోయింది.

వాడు అడవిదాటి వెళ్ళిన కొద్దిరోజులకే, చేసిన పాపాలకు ఫలితంగా అనేకమైన బాధలు పట్టుకుని పీడించినై. కడుపున పుట్టిన పిల్లలే వానిని యింటినుండి తరిమివేశారు. బంధువులు దూరమయ్యారు. ప్రాణమిచ్చే స్నేహితులు పెడమొగం పెట్టి తప్పించుకొనిపోసాగారు.

ఈ స్థితిలో అదుర్దాగ్గుడు గత్యంతరం లేక ఊరువిడిచి పాపలసివచ్చింది. పోయి పోయి, మళ్ళీ దూరాన వుండే అడవులకు చేరుకొని తను చేసిన పాపాలకు తగిన ప్రాయశ్చిత్తం పొందాడు. మిత్రద్రోహులకు ఎన్నటికైనా ఈగతి తప్పదుకదా!

‘వనభూషణం’

మానవులలో శ్రావ్యంగా పాడి అనందింపజేసే గాయకులున్నారు. హృదయపు మాటలచేత కడుపుబ్బ నవ్వింపజే పరిహాసకులూ వున్నారు. ఈ రెండు పనులూ చేసే చతురతగల ఒక పక్షి వున్నదంటే వినటానికి ఆశ్చర్యంగా లేదా?

అమెరికాదేశపు అరణ్యాలలో ఒకరకపు రంగురంగుల పక్షి ఉన్నది. అది చూపులకు అతి అందంగా వుంటుంది. చక్కగా పాడుతుంది. దాని కంఠస్వరం ఎంతో శ్రావ్యంగా గంభీరంగా స్పష్టంగా ఉంటుంది. ఇది అర్ధరాత్రివేళ ప్రారంభించి ప్రాతఃకాలంవరకూ అలా పాడుతూనే ఉంటుంది. సంతోషంకలిగినప్పుడు రెక్కలూ తోకనూ విరివిచేసుకుని, నాట్యమాడుతూ గానంచేస్తుంది. అది పాడేటప్పుడు అనేకమైన పక్షులు గుమిగూడి ఒకేసారి పాడుతున్నట్టుగా మనకు అనిపిస్తుంది. దీనికి అమెరికాదేశస్థులు ‘వనభూషణం’ అని బిరుదిచ్చారు.

పాటలోనేగాక, తక్కిన పక్షులను ఏమర్చి పరిహాసం చేయటంలోకూడా ఇది గొప్ప నేర్పరి. ఒకసారి డేగలాగ కూస్తుంది. ఇది విని చిన్నపక్షులన్నీ భయపడి దాగుకొంటాయి. ఇంకొకప్పుడు అడుపక్షి మగపక్షిని పిలుస్తున్నట్టు నటిస్తుంది. ఈ కూత విని మగపక్షి గూటినుండి బయటికి వచ్చి, జతపక్షిని కానక మోసపోతుంది. ఇందుచేతనే దీనికి ‘పరిహాసపక్షి’ అనే పేరు సార్థకమైంది. రకరకాల జంతువుల, పక్షుల కంఠధ్వనులన్నీ ఈ వెక్కిరింపుపిట్ట అనుకరించగలదు. ఇది తరుచు వేటకాండనుకూడా ఏమరిస్తూవుంటుంది.

ఈ పక్షికి సల్లత్రాచు జన్మశత్రువు. దీని పిల్లలను తినటానికి త్రాచు సరసరమని గూటిలోకి పాకిపోతుంది. ఐతే, పరిహాసపక్షి ఊరుకోదు. త్రాచు చెట్టు ఎక్కెటప్పుడూ, దిగేటప్పుడూ రోషంతో ఆవేశంతో పోరాడుతుంది. ముక్కుతో పాడుస్తుంది. రెక్కలతో కొడుతుంది. గోళ్ళతో రక్కుతుంది. పాము కదలక కిందపడివున్న దానిని ఎత్తుకొపోయి, ఎత్తునుండి నేలపై పడవేసి సర్పాన్ని చంపి, కని తిర్చుకునేవరకూ ఊరుకోదు.

[గిరికోట చేరుకొన్న విజయుడు అక్కడ తన తండ్రివాపుసుగూర్చి ఆరా తీయాలని చూస్తాడు. కొనకు అతని ప్రాణాలకే ముప్పు వస్తుంది. దీనినిగూర్చి ముంచే తెలుసుకొన్న కరుణ అతనిని హెచ్చరిస్తుంది. విజయవర్మ కరుణను అక్కడే వదిలి ఎలాగైతేనేం ప్రాణాలు దక్కించుకొని బయటపడుతాడు. తరువాత చదవండి—]

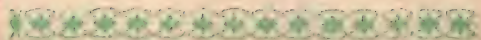
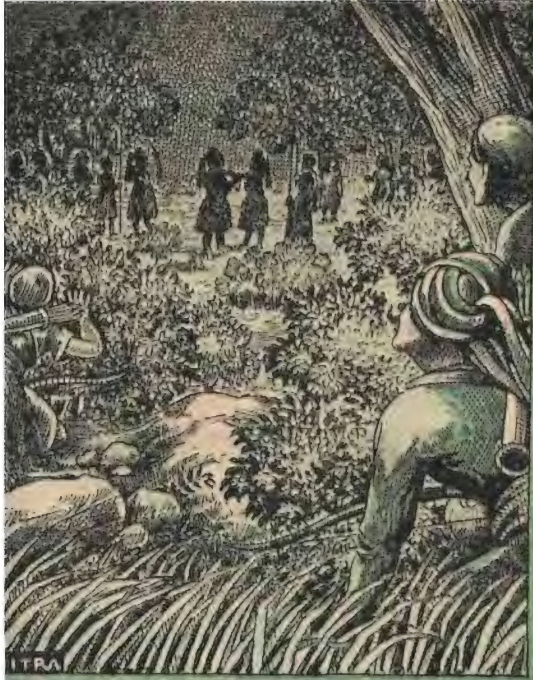
విజయుడు భీమ వర్మ చేతులలోనించి తప్పించుకొనికూడా, నాలుగు నెలలు గడిచి పోయాయి. ఈ మూడు నాలుగు నెలల లోను విజయలక్ష్మి బీసల్పూరు, కోసల్పూరు రాజ్యాలమధ్య నాలుగైదుసారులు చేతులు మారింది. ఇప్పుడు కోసల్పూరువారిదే పైచేయిగా వుంది.

అందువల్ల భీమవర్మగారికి పట్టపగ్గాలు లేకుండా ఉన్నాయి. ఆయన కోసల్పూరు రాజ్యానికి చెందిన మరికొంతమంది సర్దారులతోసహా సర్మదా నదితీరాన వున్న దేవ పూరులో మకాంచేసి వున్నాడు.

అదే దేవ పూర్ లో ఊరిబయట నుండే ఒక పాడుబడిన సత్రంలో కూర్చుని పది వన్నెండుమంది ధనుర్ధారులు తమలోతాము ఏదో మాట్లాడుకొంటున్నారు. అర్ధరాత్రి అవుతున్నది.

ఇంతలో ఒక దూత పచ్చి వారందరి మధ్య కూర్చునివున్న ఒక యువకునితో 'విజయా, భీమవర్మ నలుగురి సైనికులతో ఇప్పుడే ఎక్కడికో బయలుదేరుతున్నాడు,' అని చెప్పాడు.

వెంటనే విజయవర్మ సలుగురైదుగురు అనుచరులతో ఆ దూతను వెంబడించాడు.

రావటం కనుపించింది. రెండు జట్టుల నాయకులూ పరిచయం చేసుకొన్న తరువాత ఏదో మాట్లాడుకొనసాగారు.

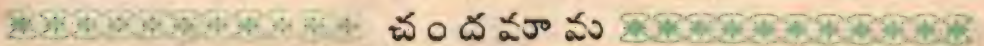
విజయుడు నిలుచున్నచోటికి వారు ఏమి మాట్లాడు కొంటున్నదీ సరిగ్గా వినిపించలేదుగాని, మధ్యమధ్య 'కరుణ అన్ని విధాలా తగిన పిల్ల' 'శబ్దవేధి... బహిరంగంగా వీలులేదు.' అనే మాటలు వినిపించాయి. కొంతసేపటికి మాటలు ముగిసాయి. భీమవర్మ వెనుదిరిగి తన నివాసంవైపు సాగాడు. విజయవర్మ అతనిని వెంబడించాడు.

ఆ దూత వారిని సర్మదాతీరాన్నే తీసుకపోతున్నాడు. కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత వారికి తమముందు కాగడావెలుగులో నడుస్తున్న చిన్న జట్టు ఒకటి కనుపించింది.

అది భీమవర్మ జట్టు ఐవుంటుందని వారూహించారు. ఆ జట్టు కొంత దూరంపోయినదిఒడ్డున పాదలు గుబురుగా వున్న ఒకచోట నిలబడిపోయింది. విజయవర్మ మొదలైనవారుకూడా కొంత దగ్గరకొచ్చి పాదలచాటున పొంచి ఏమి జరుగుతుందా అని చూడసాగారు. కొంతసేపటిలో పాదల ఆవలవైపునుంచి వారికి ఇంకొక జట్టు

భీమవర్మ బసచేసింది సర్మదాతీరాన వున్న ఒక పురాతన భవనంలో. భవనానికి మూడువైపుల ఎత్తయిన ప్రహరీగోడలు వున్నాయి. ఒకవైపున సర్మద, ప్రహరీగోడ కన్నా మిక్కిలిగా రక్షిస్తున్నది. ఈ భవనం విజయవర్మ ఇదివరకే గుర్తుపట్టుకొని ఉన్నాడు. కాని లోపలికిమాత్రం చొరబడటానికి వీలులేకపోయింది.

ఇంతకుముందు జరిగిన సంభాషణను బట్టి విజయుడు - కరుణ ఈ భవనంలోనే ఉన్నదనీ, ఏదో బలవంతపు పెళ్ళికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయని ఊహించాడు. అందువల్ల తరుణం మించకముందే అతడు

ఈ భవనంమీద దాడిచేసి కరుణను విడి
పించక తప్పదని నిశ్చయించుకున్నాడు.

అందువల్ల అతడు భీమవర్మ, అతని అను
చరులూ, లోనికి ప్రవేశించి సింహద్వారాలు
మూయించిన తరువాత చుట్టుపట్ల తిరిగి
తన దాడికి విళ్లు చూచుకొన్నాడు. ఇలా
చుట్టుపట్ల పరికించిచూచి, కాపలా చాలా
కట్టుదిట్టంగా ఉన్నందువల్ల గొడలుదాటడం
సాధ్యంకాదని, సది వైపునుంచి దాడి
చేయటమే ఇంతకన్నా సులభమని అతడు
తేల్చుకొన్నాడు. తేల్చుకొని తన అను
చరులతో సత్రానికి మరలాడు.

కాని మరల కొద్దిదూరం వెళ్ళారో లేదో
ఎవరో వారిని అడ్డగించారు. వీరు తప్ప
కుండా భీమవర్మ అనుచరులై ననుకొన్నారు
విజయుడూ అతని అనుచరులూ. ఇంకేం,
కత్తులు దూసి ఆ చీకటిలో అడ్డగించినవారి
మీద విరుచుకపడ్డారు. కాని ఇలా కొంత
సేపు పోరు జరిగినతరువాత నువెవరంటే
మీరెవరని పలుకరించుకొన్న తరువాతగాని
ఉభయులకూ తమ పొరపాటు తెలిసి
రాలేదు.

అప్పుడు తెలిసింది విజయునికి తను
పోరింది పూర్వం కరుణను పెంచి పెద్ద
దానినిగా చేసిన చంద్రదుర్గాధిపతితోనని.

ఇద్దరికీ భీమవర్మబద్ధ శత్రువే. రెండవరోజు
ప్రాద్దున్నే కలుసుకొని అన్ని విషయాలూ
మాట్లాడుకొందామని నిశ్చయించుకొని
ఇరువురూ ఎవరిత్రోవను వారు వెళ్ళి
పోయారు.

మరుసటిరోజు ప్రాద్దున సర్వదాతిరాన
విజయుడు చంద్రదుర్గాధిపతిని కలుసు
కొన్నాడు. ఇద్దరికీ భీమవర్మ శత్రువుకావటం
మూలాన స్నేహం కలియటానికి అట్టేసేపు
పట్టలేదు. విజయునియందు చంద్రదుర్గాధి
పతికి మంచి అనురాగమూ విశ్వాసమూ
కలిగాయి. ఇద్దరూ కలిసి కరుణను రక్షించ
టానికి ఉపాయాలు ఆలోచించి చివరకు

పున్న పడవలన్నీ మనయ్యే' అన్నాడు పానయ్య.

రేవులో పడవలు చాలా ఉన్నాయి. వాటన్నిటిలో ఒక పడవమటుకు వీరికి బాగా ఉపకరించేలాగా వుంది. పానయ్య ఆ పడవను మనసులో గుర్తుపెట్టుకొని విజయునికి ఆ సంగతి చెప్పించాడు. చీకటి పడేటప్పటికి చంద్రదుర్గాధిపతి తన అనుచరులు ఇరవైపాతికమందితో అక్కడికి వచ్చాడు. విజయుడుకూడా తన అనుచరులను ఇరవైపాతికమందిని సిద్ధంచేసుకొన్నాడు.

ఆ రాత్రి నదివైపునుంచి భీమవర్మనివాసం మీద దాడిచేయటానికి నిశ్చయించుకొన్నారు. కరుణను విజయుని కిచ్చి చేయటానికి తనకేమాత్రం అభ్యంతరం లేదని కూడా చంద్రదుర్గాధిపతి వాగ్దానంచేశాడు.

విజయుని అనుచరులలో పడవల పానయ్య అనే నడివయసు గలవ్యక్తి ఒకడు ఉన్నాడు. ఈ పానయ్యకు ఓడలు, పడవలు నడవటంలో చాలా అనుభవం వుంది. విజయుడు బసకు తిరిగివచ్చి అతనితో, 'ఎం పానయ్యా! రాత్రికి ఎక్కడైనా సరే పెద్ద పడవ ఒకటి దొంగిలించాలి. కొంచెం పని వుంది' అన్నాడు. 'ఓ, అదెంతపని? రేవులో

ముందు ఒక ఐదారుగురు నిశ్శబ్దంగా ప్రాకి పడవ ఎక్కేశారు. ఎక్కి కాపలా కాస్తున్న ఇద్దరు మనుషుల్ని నోట్లో గుడ్డలు క్రుక్కి, కాళ్ళూ చేతులూ కట్టివేసి నిశ్శబ్దంగా ఒడ్డుకు చేర్చారు. వారిద్దరినీ ఎక్కడో దూరంగా తీసుకువెళ్ళి పడవేసి వచ్చారు. తరువాత అందరూ బిలబిల మంటూ పడవ ఎక్కేశారు. పానయ్య చుక్కాణి పట్టాడు. పడవ శరవేగంతో నదీ జలాన్ని చీల్చుకొంటూ ముందుకు సాగింది.

'మబ్బులుపడుతున్నాయి. లక్షణాలంత బాగా లేవు' అన్నాడు పానయ్య ఆకాశం వంక చూచి. 'ఔను, లక్షణాలు చూస్తే

తుపాను వచ్చేటట్టేవుంది. ముహూర్తం అంత
మంచిది కాదేమో?' అన్నాడు చంద్ర
దుర్గాధిపతికూడా. 'చూద్దాం. ఏది ఎలా
జరుగుతుందో!' అన్నాడు విజయుడు.
'తుపానేమిటి, భూకంపం వచ్చినా ఈరాత్రి
కరుణను విడిపించక తప్పదు' అనుకొం
టున్నాడు అతను మనసులో.

క్షణక్షణం చీకటి గాఢమవుతున్నది.
పడవ భీమవర్మ నివాసం దరిదాపులకు
చేరుకునేసరికి అంతటా కటికచీకటి కమ్ము
కొన్నది. కన్ను పొడుచుకున్నా కాన
రావటంలేదు. గాలికూడా బొత్తుగా సద్దు
మణిగింది. 'వచ్చేకాం' అన్నాడు విజయుడు.
ఎప్పుడు పడవ ఒడ్డుకు చేరుతుందా, ఎప్పుడు
క్రిందికి ఉరుకుదామా అని ఊగిసలాడు
తున్నాడు అతను.

ఎలాగైతేనేం పడవ భవనం ప్రక్కనే
ఒడ్డుకు చేరుకొన్నది. విజయుడు ముందు
క్రిందికి దూకేశాడు. అతనివెనుకనే ఇంకా
కొంతమందికూడా దూకారు. 'మిగిలిన
వాళ్లంతా పడవలో ఉండండి. మేము
ముందు పోయి స్థితిగతులు ఎలా ఉన్నాయో
చూసివస్తాం' అన్నాడు విజయుడు. అలాగే
నని చంద్రదుర్గాధిపతితోసహా మిగిలిన
వాళ్లంతా పడవలోంచి క్రిందికి దిగలేదు.

మేఘాలు ఆకాశంలో కుప్పతిప్పలుగా
ప్రొగుకాసాగాయి. చుక్కలన్నీ మటు
మాయమయ్యాయి. అకస్మాత్తుగా పెను
గాలి విజృంభించింది. విజయవర్మ తన
అనుచరులతో జాగ్రత్తగా అడుగడుక్కి
అగుతూ ముందుకు సాగాడు. భవనం
వెనుకవైపు గనుక కాపలావాళ్ళు ఎవరూ
ఉండరని అతని ధైర్యం.

ఇంతలో అతని అనుచరులలో ఒకడు
ఒక చిన్న బండకు కొట్టుకొన్నాడు. బండ
అలాగే పల్లన పడి దొరులుకొంటూ
పోయింది. ఇంకేముంది, భవనం గోడమీది
నుంచి ఒక బాణం రివ్వన వచ్చి అతని

గాలిమూలాన నదిలో రేగుతున్న తరంగాల వల్ల ఒడ్డుకు దూరంగా వెళ్ళిపోయింది. దానిని మళ్ళీ ఒడ్డుకు చేర్చటానికి పానయ్య వశం కావటంలేదు.

వెనుకనుంచి శత్రువులు తరుముకు వస్తున్నారు. ధారాపాతంగా వర్షం కురుస్తోంది. హోరుగాలివల్ల కాలు నిలవటానికి విలులేకుండా ఉంది. మధ్యమధ్య మెరిసి పట్టవగలుగా చేస్తున్న మెరుపుల వెలుగులో శత్రువులకు గురి బాగా చిక్కుతున్నది. ఇక ఆలోచించటానికికూడా వ్యవధి లేదు. విజయవర్మా అతని అనుచరులూ నిర్భయంగా నదిలో దూకేసి పడవవైపు ఈదుకొనిపోసాగారు.

శత్రువులు ఒడ్డునవచ్చి నిలబడి ఈదుతున్నవారిమీదనే గాక, పడవలో ఉన్నవారి మీదకూడా బాణాలు కురిపించసాగారు. నదిలోనే బాణాలు తగిలినవారు అంతా లేకుండా కొట్టుకుపోయారు. పడవ ఎక్కుతూ ఉండగా బాణాలు తగిలినవారు జారి విట్టోపడి కొట్టుకుపోయారు. పడవ మీద ఉన్నవారికికూడా కొంతమందికి గాయాలు తగిలాయి. వారికి బొత్తుగా రక్షణ లేకుండా ఉంది. వారుకూడా సాహసం వీడకుండా బాణాలు పడలసాగారు. కాని

అనుచరులలో ఒకనికి తగిలింది. 'వెనక్కు తగ్గండి!' అని విజయుడు ఆజ్ఞాపించే లోగానే పైనుంచి బాణాలవర్షం కురియసాగింది. అతని అనుచరులు వెనుతిరిగి పరుగెత్తారు.

ఇంతలో వర్షం, గాలి ఒక్కమారే ప్రారంభమైనాయి. ఆ తుపాను హోరులో పారిపోతున్నవారి కేకలూ, వెంబడిస్తున్నవారి కేకలూ కలిసి మరింత కోలాహలం చెలరేగింది.

ఎలాగైతేనేం, విజయవర్మ, అతని వెంటనున్నవారూ పడవను సమీపించారు. కాని పడవ ఒడ్డునే లేదు. అప్పుడే పెను

రాళ్లచాటున పొదలమాటున దాక్కోవటానికి శత్రువులకు కావలసినంత అవకాశం ఉంది.

వారి దాడి ఈ విధంగా అగచాట్లపాలై ఊరుకొంది. చివరకు ప్రాణాలు దక్కించుకొని బయటపడితే చాలునని దేవునికి మ్రొక్కుకొసాగారు. తుపానుతావులకు వడవ ఎండుటాకులా పూగుతున్నది. ఈ క్షణమో మరుక్షణమో తల్లక్రిందులయ్యేటట్లు ఉంది. పడవమీద హహాకారం చెలరేగింది.

‘పడవ అవతలి ఒడ్డుకన్నా జేర్పు పానయ్యా!’ అన్నాడు రొప్పుతూ విజయవర్మ. కాని ఆ తుపానులో పడవను అవతలి ఒడ్డుకు చేర్చటమంటే మాటలా?

ఇంతలో ఒక బాణం వచ్చి చంద్రదుర్గాధిపతికి తగిలింది. గాయపడి క్రిందపడిన అతనిని పెడగా మోసుకెళ్ళారు. గాయం గట్టిగా తగిలింది. ప్రాణభయం కూడా ఉన్నందువల్ల అతడు విజయుణ్ణి విలపసాగాడు. విజయుడు వెళ్ళి విచారంగా అతనిప్రక్కన నిలబడ్డాడు.

‘అబ్బాయీ! నీవు ఏ పక్షంవాడివి? బీసల్వారా? కోసల్వారా?’ అని అడిగాడు అతను. ‘భీమవర్మ కోసల్వారువాడు.

అతడు నాకూ చండిదాసుకూ శత్రువు. అందువల్ల మీరు మమ్మలనికూడా బీసల్వారువాళ్లనని అనుకోవచ్చు’ అన్నాడు, తాను ఏ పక్షానికి చెందినవాడేకూడా తెలియని విజయుడు.

‘అయితే విను: అసలు నేను ఈ నగరం వచ్చింది కరుణకోసం కాదు. కరుణ ఇక్కడ ఉన్నదనికూడా నాకు తెలియదు. నే నిక్కడకు వచ్చింది శత్రువుల బలాబలాలు కనుక్కోవటానికి. ఆ పని కొంత పరకు నెరవేరింది. కాని నేను అసలు బ్రతుకుతానా, లేదా? అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. నేను నీకొక వ్యక్తిపేరు

బెబుతాను. నేనే చనిపోయినవడిలో నీవు ఆ వ్యక్తివద్దకు వెళ్ళి ఇక్కడి స్థితిగతులన్నీ చెప్పాలి. అతడు నిన్ను బీసల్ పురాధీశ్వరునికికూడా పరిచయంచేస్తాడు. ఏమోనీ అదృష్టమెలా వుందో ఎవరు చెప్పగలరు' అన్నాడు చంద్రదుర్గాధిపతి.

'మరి కరుణానంగతి ఏమిటి?' అన్నాడు విజయుడు. 'ఆ విషయం ఇక నేనేమీ చేయలేను. ఇక నీవు ప్రయత్నించుకోవలసిందే. ఇవ్వాళ నాచేతనైనది చేశాను' అన్నాడు చంద్రదుర్గాధిపతి. 'కాని మీరేమీ నిరాశ చెందనక్కరలేదు. మనం శత్రువుల బాణాల బారిని దాటి వచ్చేశాం. కొంచెం సేపటిలో ఒడ్డుకు చేరుకుంటాం. మీ గాయంకూడా మానిపోతుంది' అన్నాడు విజయుడు.

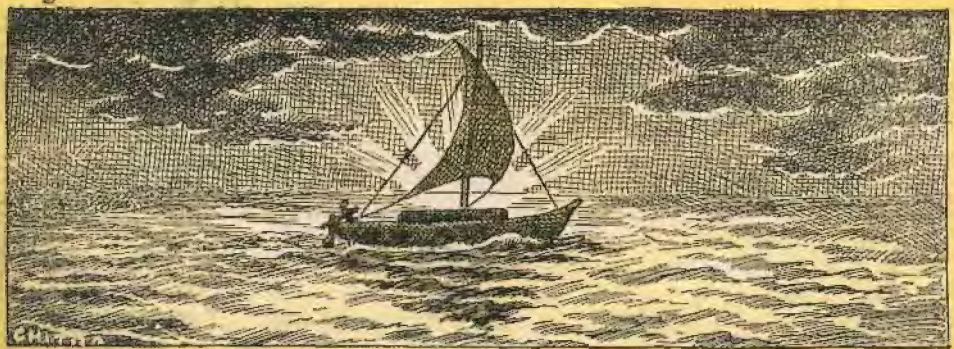
'ఏదీ ఎలాగైనా నా చింత తీరిపోయింది' అన్నాడు చంద్రదుర్గాధిపతి.

నిజంగా మరికొంత సేపటిలో వారు ఒడ్డుకు చేరుకొన్నారు. అప్పుడే తూరుపు కొంచెం తెలతెలవారుతున్నది. విజయవర్మా అతని అనుచరులూ పడవను రేవులో కట్టి వేసి భిన్నహృదయాలతో ఒడ్డుకు ఓగారు. చంద్రదుర్గాధిపతి అనుచరులు గాయపడిన తమ యజమానిని మోసుకుంటూ బసకు తరలిపోయారు.

ఆ రాత్రి కరుణాను విడిపించటానికి వారు చేసిన ప్రయత్నం ఈ విధంగా వివత్కరంగా పరిణమించింది.

అయితే ఈ ప్రయత్నంవల్ల విజయుడికి చంద్రదుర్గాధిపతి స్నేహంమటుకు లభించింది. 'ఇకముందు కరుణాను విడిపించటానికి నాకెవ్వరి సహాయమూ అక్కరలేదు. స్వశక్తిమీదనే ఆధారపడతాను' అనుకొన్నాడు విజయుడు చబ్రనంకల్పంతో.

—(ఇంకా ఉంది)

పులుల తమాషాలు

పులిజాతులలో ముఖ్యమైనవి పెద్దపులి, చిరుతపులి. మన దేశంలోకల్లా బెంగాల్ పులులే ఘనమైనవని అనుకొన్నాము. కాని, గొప్ప ఆకృతి, కండపుష్టి, ఎముకదిట్టం కలిగిన బ్రహ్మాండమైన పులులు మంచూరియాలో ఉంటున్నవి. అవి ఇంత గొప్పగా ఉండటానికి అక్కడి చల్లదనం, మంచు, అనుకూలమైన శీతోష్ణస్థితులే కారణాలు.

ఇండియాలో పెద్దదైన పులి పది అడుగుల పొడవు, 550 పౌండు బరువు ఉంటుంది. పెద్దపులి సంహంకంటెకూడా ఎక్కువ జంతువులను చంపుతుంది.

ఇండియాలో సగటున పులి ఏటా 800 ప్రాణులను చంపుతున్నట్లు లెక్కలవల్ల తేలుతున్నది.

పెద్దపులి తరువాతది చిరుతపులి. ఏటా సగటున 5000 చిరుతలు వేటాడ బడుతున్నట్లు లెక్కలు చెబుతున్నాయి. ఇతే చిరుతలు మాత్రం ఊరకుండటం లేదు. అదీ సగటున ఏటా 350 మంది మానవులను పొట్టను పెట్టుకొంటున్నై.

నిజానికి, పెద్దపులులకంటే సంహంకంటెకూడా చిరుతలను చూచి మనం ఎక్కువ భయపడాలి. ఏమంటే : చిరుతపులులు చెట్లెక్కగలవు. పెద్దపులుల కంటే ఎక్కువ నేర్పుతో అవి పొదలలో దూరి దాగుకొనగలవు. ఇందువల్లనే వేటగాండ్రకు పెద్దపులికంటే చిరుతపులే ఎక్కువ ప్రమాదకరం.

పాంచి శత్రువులమీదికి దూకటంలోకూడా చిరుతపులే పెద్దపులికంటే కూడా ఎక్కువ చాకచక్యం కలది. ఈ కారణాలచేతనే ఆఫ్రికాదేశస్థులు పెద్ద పులి అంటే భయపడరు. కాని, చిరుతపులి అంటే వారికి చీకాకు.

ఆఫ్రికాదేశంలో పులులు వాటి ఆహారానికని బలిగొనే జంతువులను నొప్పి లేకుండా చంపుతై. అనగా జంతువులు బాధపడటానికి వ్యవధిలేనంత వేగంగా చంపుతాయన్నమాట.

భల్లూక తల్పం

పరోపకారి అయిన ధర్మసింధువు నేపాళ దేశానికి రాజుగా ఉండేవాడు. ఆయన త్యాగ మూర్తి. ధర్మసింధువుకు మారువేషాలతో ఎంతదూరమైనా పాదచారిగా ప్రయాణం చేయటం మామూలు.

ఒకప్పుడు ధర్మసింధువు మామూలు ప్రకారం బయలుదేరి పోయి, కొన్నాళ్ళకు ఒక పర్వతప్రాంతం చేరుకొన్నాడు. మరి కొంతదూరంలో ఒక అగాధమైన లోయ తగిలింది. అటుపైన ఆయనకు దారి తెన్ను కనిపించ లేదు.

ధర్మసింధువు అక్కడనే నిలబడి ఆలోచించేటంతలో ఆ లోయప్రక్కనుండి ఒక ఆజాగుబాహు వచ్చి ఎదుటపడ్డాడు. అతడు ధగధగ మెరిసే దుస్తులు వేసుకొన్నాడు, చక్కటి చేతికర్ర పట్టుకొనివున్నాడు. మంచి బలశాలి, అందగాడు, మాటకారిన్ని. పెద్దమనిషిగాకూడా వున్నాడు.

ఆ పెద్దమనిషి, సామాన్యునివేషంలో కనపడే ధర్మసింధువుకు ఎదురువచ్చి "బిడ్డా! అలసిపోయినట్టున్నావే? ఎవరవు నీవు? ఎక్కడినించి వస్తున్నావు? ఎక్కడికి వెళ్ళాలి?—రా, నాయనా! నాతో వచ్చే సెయ్యి. ఇలాగే పాపం, వేళనక పాళనక ఎంతోమంది ప్రయాణాలు చేస్తూవుంటారు. అటువంటివారికి రాత్రిపూట బనయిచ్చి, సదుపాయం చేయకపోతే ఎలా నాయనా—రా, రా ' అంటూ ఆప్యాయంగా పిలిచాడు.

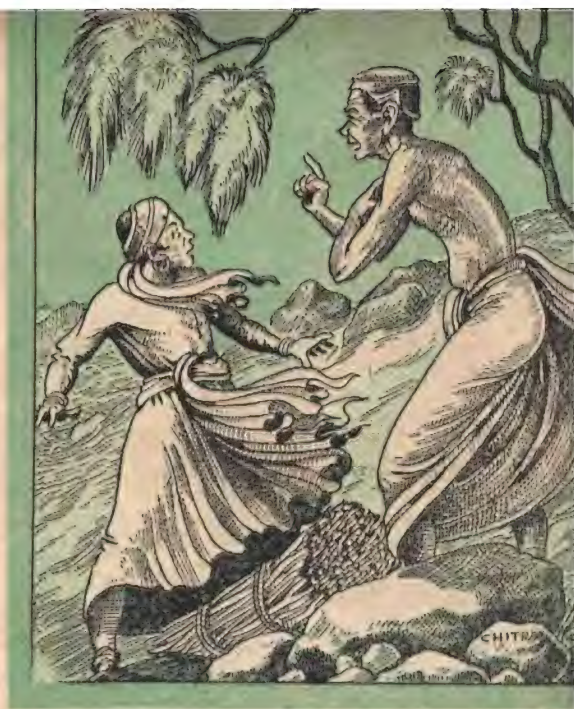
ధర్మసింధువు తన ప్రయాణాన్నిగురించి చెప్పేసరికి, ఆ పెద్దమనిషి "అయ్యో నా తండ్రి!—దారి తప్పి చాలాదూరం వచ్చే శావు. ఈ సమయంలో కొండలూ కొసలూ దాటుకుపోవటం ఎవరి శక్యం? ఐతేయేంలే, భయపడకు. నాతోపాటు భోజనం చేసుకొందువుగాని. చిత్రమైన పక్క చూపుతా, దానిమీద పండుకొందువుగాని. తెల్లవార

గానే పోవచ్చు” అన్నాడు, ఎంతో దయతో. ఇలా ఒక పెద్దమనిషి అభిమానించి అతిథ్య మిస్తానంటే వద్దనటం మూర్ఖతకదా?—ఈ ఉద్దేశంతో ధర్మసింధువు పెద్దమనిషి వెంబడి పోసాగాడు.

ఇద్దరూ కలిసి కొండమీద నడిచివెళుతూ వుండగా, దిగువ లోయలో సందడి విని పించింది. ఆ సందడి చేస్తున్నది ఒకానొక పర్తకులగుంపు. వాళ్ళు గాడిదలపైనే సరకు మూటలు వేసుకొని వస్తున్నారు. ఇది చెవిని పడగానే పెద్దమనిషి ‘ఇప్పుడే వస్తా’ నని ధర్మసింధువుతో చెప్పి, వాళ్ళవద్దకు వెళ్లాడు.

“అయ్యో బాబుల్లారా!—ఈ అపరాధి వేళ ఈ ప్రయాణమేమిటి? రండి, నాతో రండి. మా యింట్లో ఇంత కడుపు చలవ చేసుకుని, రాత్రికి విశ్రమించి, తెల్లవారగానే లేచి మీదారిని మీరు వెళుదురుగాని. ఇవాళ నిజంగా ఎంతటి సుదినం! ఎంతపుష్కం! ఇంతమంది అతిథులను సేవించుకునే భాగ్యం కలిగింది” అంటూ, అభిమానంగా పర్తకులందరనూ పలిచాడు.

పెద్దమనిషి ఆ పర్తకులతో మాటాడుతూ వున్న సమయాన, అక్కడ ధర్మసింధువుకు ఒక వృద్ధుడు కనిపించాడు. వాడు కత్తెల మోపు యెత్తుకొలేక అపస్తవడుతున్నాడు.

వానికి సాయంచేదామని ధర్మసింధువు వెళ్ళేసరికి, వృద్ధుడు కుశలప్రశ్నలు వేశాడు.

అందుకు ధర్మసింధువు తన సంగతి సందర్భాలన్నీ వెల్లడించి, తరువాత “తాతా!—ఒక దయామయుడు కనిపించి, ఈ రాత్రికి ఇక్కడ ఉండిపోమ్మని నన్ను ఎంతో ఆప్యాయంగా కోరాడు” అని చెప్పాడు. ఈ మాటలకు వృద్ధుడు తల వంచి, పెద్దగా నిట్టూర్చాడు.

“హయ్యో! నిన్నూ మాయలో వేశాడురా బిడ్డా!—ముక్కువచ్చలారని నిన్ను చూడగా నాకు కడుపు తరుక్కుపోతూవుందే. నీవనుకొంటున్న ఆ దయామయుడు నిజంగా

పెద్దమనిషి కాదునుమా. పరమ దుర్మార్గుడు. వాడు చెప్పిన ఆ చిత్రమైన పక్కనిజమయింది కాదోయి నాయనా, అది మాయతల్పం” అంటూ మళ్ళీ నిట్టూర్చాడు.

అంతటితో ధర్మసింధువు, తృప్తిపడి ఊరుకోలేదు. పెద్దమనిషిగా నటించే ఆ దుర్మార్గుణ్ణి గురించి ఇంకా చెప్పమని అత్రంతో అడిగాడు. అప్పుడు పృథ్వుడు ఇలా ప్రారంభించాడు :

“నాయనా!—వీడొక రక్కసుడు. పేరు ధూర్తకేతు. ఇష్టంపచ్చినట్టుగా బంగారం తయారుచేయాలనే కాంతో ‘అసురశక్తి’ అనే ఒక రాక్షసిని ప్రార్థించాడు. వాని భక్తికి

మెచ్చి, అసురశక్తి ప్రత్యక్షమయింది. “కేతూ!—నీ భక్తికి మెచ్చాను. నీ కోరిక నెరవేరాలంటే, అదుగో ఆ మూలనున్న మంచం తీసుకో. దీనిపేరు భల్లూకతల్పం. ఇది ఎలుగుబంటి రోమాలతో తయారైన మహిమగల మంచం. ఈ మంచానికి సరిగా సరిపడే పొడవుగల నరుణ్ణి తెచ్చి నాకు బలి ఇచ్చిననాడు నీ కోరిక నెరవేరుస్తా” నని చెప్పి మాయమైంది.

ధూర్తకేతు సంతోషించి గుడిలోని ఆ తల్పం ఇక్కడికి తీసుకవచ్చాడు. ఈ భవనం నిర్మించాడు. లోయదగ్గర కాచుకొని వుండి వచ్చేపోయే బాటసారులను ‘ఆతిథ్య మిస్తాను ర’ మ్మంటాడు. తన తల్పాన్ని గురించి ఎంతగానో పొగడుతూ చెప్పి ఆమాయకులైన ప్రయాణికులను అకర్షించి మోసగిస్తాడు. ఎంతకాలంనుంచో ప్రజను తన భవనంలోకి లాక్కొంటూ, తల్పంమీద పడుకొన్నతరువాత వాళ్ళ పొడవు యొక్క వయితే తల్పానికి సరిపడేటట్టుగా కాళ్ళకు కట్టుకట్టి పొట్టిచెయ్యటానికి చూస్తాడు. పొడవు సరిపోకపోతే నిర్దాక్షిణ్యంగా కాళ్ళు పట్టి సాగిస్తాడు. ఈ యాతనలు భరించలేక జనం చస్తున్నారు. ఇతే, ఆ తల్పానికి సరిగా సరిపడిన పొడవుగలవాడిని

నేనెక్కణ్ణే..." అనిచెప్పి పూరకున్నాడు. ఇలా అనే సరికల్లా, ధర్మసింధువు "మరి తాతా!—నువ్వింకా బతికవున్నావే! నిన్ను శక్తికి బలియివ్వలేదా?" అని అడిగాడు. అందుకు ముసలివాడు ఇలా చెప్పాడు:

"నాయనా!—చాలా కాలంక్రిందట నీలాగే నెనూ ఈదారిని ప్రయాణం చేయ వలసి వచ్చింది. నన్ను ధూర్తకేతు ఎంతో ఆప్యాయంగా ఆహ్వానించి తన భవనం లోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు. దివ్యమైన భోజనం పెట్టించాడు. ఆ తల్పం చూపించి హాయిగా నిద్రించిమని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

"మామూలుగా పడుకొన్నాను. నాపొడవు ఆ తల్పంకన్న సుమారు ఒకమూర ఎక్కువగా ఉన్నది. ఇదేదో చిత్రంగా ఉన్నదని పించింది. ఎంతకూ నిద్ర పట్టింది కాదు. అప్పుడు తలగడ తీసి కాళ్ళవైపు తల పెట్టుకొని, కాళ్ళుచాచి పడుకొనెనరికి, నా పొడవు ఆ తల్పం పొడవుకు సరిగా సరిపోయింది, తల్పంలో వుండే మర్కం తెలిసిపోయింది. నిద్ర పట్టకపోయినప్పటికీ కళ్ళు మూసుకొని అలానే పడుకొన్నా.

"ఒక రాత్రివేళ ధూర్తకేతు వచ్చి చూచే సరికి, నేను తల్పానికి సరిగా ఎచ్చుతగ్గులేమీ లేకుండా ఉండటం గమనించాడు. ఇంత

కాలానికి తన "శక్తి"కి తగిన మనిషి దొరికాడుకదా అని ఉప్పొంగిపోయాడు. నాటినించి వాడు నన్ను ఎంతో దయగా చూస్తూ, ఏ లోపమూ రాకుండా పోషిస్తూ వచ్చాడు. తరువాత బలి వేయటానికి సుముహూర్తం పెట్టించాడు. ఈ సంగతి పరిచారకులవల్ల నాకు ముందుగానే తెలిసింది.

"బలికి ముందటరాత్రి అర్ధరాత్రివేళ మళ్ళీ నా గదిలోకి వచ్చి ఒకసారి నన్ను వాడు చూచాడు. అప్పుడు కావాలనే, నేను తలవైపు సవ్యంగా పడుకొనివున్నా. చూడగా నా కాళ్ళు తల్పానికి సుమారు మూరెడు పొడవు పెచ్చుగా కనిపించినై. ఇది

చూస్తూనే ధూర్తకేతు తబ్బిబ్బులైపోయాడు. వాడికి ఏమీ అంతుపట్టలేదు. 'గత రాత్రి తల్పానికి సరిగావున్న మనిషి తెల్లవారేసరికి పెచ్చుపెరిగి ఉన్నాడేమిటి!' అనుకొని ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

"తల్పమైతే ఆత్రంకొద్దీ తెచ్చాడేగాని, "శక్తి"ని అడిగి ఈ కిలకం వాడు తెలుసుకోలేదు. ఆ "శక్తి" వీడికి చెప్పనూ లేదు. ఇప్పుడు ఆశ్చర్యం కలిగి, ఈరహస్యం ఏమిటో నన్ను చెప్పమని కూర్చున్నాడు. నేను చెప్పలేదు. నన్ను నానా యాతనలూ పెట్టాడు. నేను నా పట్టు వదలలేదు. లాభం లేక, విసిగి వేసారి సన్నెక బానిసగా చేసి

వేశాడు. వాడు తోడమని చెప్పినన్ని నిళ్ళూ తోడాలి. మోయమన్నన్ని కట్టలమోపులు మోయాలి. నన్ను ఎన్నివిధాల హింసించినా, ఇప్పటివరకూ ఆ కిలకం నేను వాడికి వెల్లడించలేదు. ఇంతవరకూ ఆ తల్పానికి సరిపది, శక్తిబలికి పనికి వచ్చే మనిషి మరొకడు దొరకనూ లేదు..."

అని చెప్పేటంతలో లోయలోని పర్తకుల గుంపును వెంటబెట్టుకొని ధూర్తకేతు చక్రా వస్తున్నట్టు చప్పుడయింది.

ఇది కనిపెట్టి, ముసలివాడు ధర్మసింధు పుకు ఒకేఒక రహస్యం చెవిలో చెప్పాడు. సంతోషంతో సరే అన్నాడు ధర్మసింధువు.

ఆరోజున దొరికిన అతిథులందరిలో ధర్మసింధువే అందంగా పొందికగా కనబడటంవల్ల, దివ్యమైన భోజనం పెట్టించి, ముందుగా ధర్మసింధువునే తన తల్పం మీద పడుకోమన్నాడు ధూర్తకేతు. ధర్మసింధువు ఏమీయెరుగని అమాయకునిలాగా పోయి, అటువంటి తల్పంమీద పడుకోవటం తనకు కొత్తఅయినట్టు సరిపెట్టాడు. నట్టించి, కాళ్ళనెప్పు తలపెట్టుకు పడుకున్నాడు.

ధూర్తకేతు ఒకరాత్రివేళ పచ్చిమాడగా, అతను తల్పానికి సరిగా సరిపోయివుండటం గమనించి పొంగిపోయాడు. ఈ సందర్భో

వాడు వర్తకులగుంపును మరచేపొయాడు. నాటినించి ధర్మసింధువుమీదనే దృష్టిపెట్టి, అతనిని అన్నివిధాలా సదుపాయంగా పోషిస్తూవచ్చాడు. వానిని సమ్మి స్వేచ్ఛగా వదిలిపెట్టాడు. ధర్మసింధువుకూడా యజమానిపట్ల విశ్వాసంగానే ఉంటూవచ్చాడు. ఇన్నాళ్లకు తన దేవి బలికి తగినవాడు టెరికాడుకదా అనే సంతోషంతో ప్రపంచమే మరచి సంచరింపసాగాడు, ధూర్తకేతు.

ఈలోపల ధర్మసింధువు ఏన్నోసారులు ముసలివానిని కలుసుకుని, సలహాచేశాడు. ఇద్దరూ కూడబలుక్కుని ఒక నిశ్చయానికి వచ్చారు.

ఆ నిశ్చయంప్రకారం, ఒకరోజున ధూర్తకేతుకు మంచిమాటలు చెప్పి, వాడు కాళ్ళవైపు తలపెట్టుకొని తల్పంమీద నిద్రించేటట్టు ధర్మసింధువు యుక్తిచేశాడు. ధూర్తకేతు ఆ తల్పానికి సరిగా సరిపడ్డాడు.

వాడు నిద్రించే సమయాన తల్పంతోసహ ధూర్తకేతును దేవి విగ్రహంముందు పెట్టటానికి ఇదివరకే ఏర్పాటుచేశాడు.

దేవి ప్రత్యక్షమయింది. తల్పానికి సరిగా సరిపడివున్న ధూర్తకేతును ముసలివాడూ ధర్మసింధువూ కలిసి బలిచేయబోయారు. కాని, దేవి తన భక్తుడైన ధూర్తకేతుపైన దయ దలిచి, వాడికి మరొక ఉపాయం చెప్పి సాగనంపింది. వాగ్దానంప్రకారం అసురశక్తి బంగారం చేసే యోగం ధర్మసింధువుకు చెప్పింది.

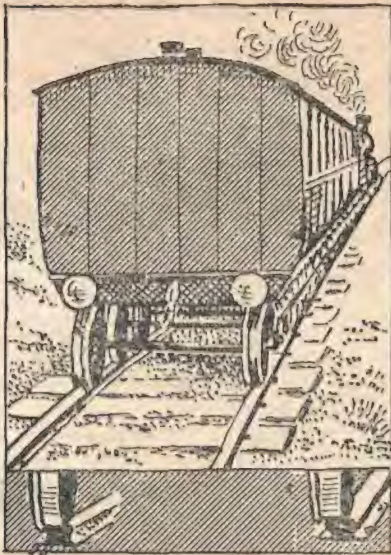
ధర్మసింధువు తరువాత బోలెడంత బంగారం తయారుచేసి, లోయలో భవనం వశపర్చుకున్నాడు. ముసలివానిని గురువుగా భావించాడు. ధూర్తకేతులాగాకాక ధర్మసింధువు, ఆ దారినివచ్చే బాటసారులందరకూ అతిభ్యమిచ్చి, ఆదరించి పరోపకారదీక్షతో జీవితం సార్థకం చేసుకొన్నాడు.

మలుపు తిరిగినా, రైలుబండి పట్టాలు తప్పదు. ఎందుచేత ?

రైలుబండి సూటిగానూ పోతుంది, మలుపులు తిరిగి పోతుంది. అది యెంత వేగంగా పోయినా, మలుపు తిరిగేటప్పుడు సైతం పట్టాలు తప్పిపోదు. ఇది ఎలా సాధ్యమవుతున్నది ?

ఇక్కడ 'చలనసూత్రాన్ని' గురించి న్యూటన్ శాస్త్రజ్ఞుడు చెప్పిన ప్రాథమిక విషయం మనం తెలుసుకోవాలి. అది ఏమిటి అంటే—కదులుతూవున్న ఏ వస్తువైనా ఆటంకం కలగనంతవరకూ సూటిగా పోతూనేవుంటుంది. ఇది దాని స్వభావం.

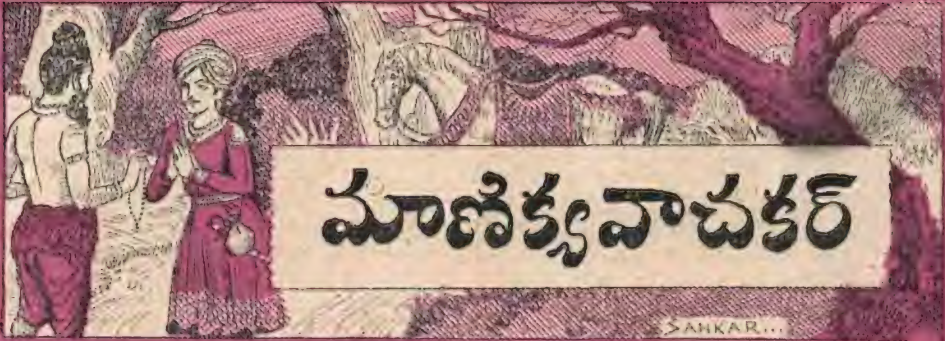

ఈ సూత్రాన్నిబట్టిచూస్తే, సూటిమార్గా న్నుంచి మలుపు తిరగవలసివచ్చినప్పు డల్లా రైలుబండి పట్టాలు తప్పిపోవలి సిందేకద ! కాని, అలా జరగటం లేదు. దీనికి మొదటికారణం : రైలుచక్రాలకు ఒకవైపున ఉండే అంచు యేర్పాటు. ఐతే, రైలు పట్టాలు తప్పకపోవటానికి ఇదిఒక్కటే కారణంకాదు.

ఈ బొమ్మ కిందభాగంలో విడివిడిగా వున్న చక్రాలకేసి చూడు. రైలుబండి చక్రం, ఎడమవైపు బొమ్మలో చూపినట్టు

చదునుగా కాక, కుడివైపునున్న మాదిరి ఏటవాలుగా ఉంటుంది. ఇలా ఏట వాలుగా ఉండటంవల్ల బరిగేదేమిటంటే—రైలు కదిలేటప్పుడు చక్రాలు బయ టికి నెట్టబడుతూవుంటాయి కాని, అవి పట్టాలు తప్పిపోకుండా చక్రాలకుండే అంచులు వాటిని నిరోధించి సరిజన స్థానంలో ఉంచుతాయి.

ఇదిగాక మరిఒక ఏర్పాటు ఉన్నది : మలుపుతిరిగే చోట రైలుపట్టాల అమరిక రైలుకు నిర్ణయింపబడిన వేగానికి తగినట్టుగా వుంటుంది. దీనినిబట్టి కూడా, మలుపులలోసైతం రైలుబండి పట్టాలు తప్పిపోకుండా సూటిగా పోయే మోస్తరుగానే పరుగు సాగించటానికి వీలవుతున్నది.

మాణిక్యవాచకర్

SAHKAAR...

పాండ్యరాజులు మధురాపట్టణాన్ని పీలుతూవుండే కాలంలో, ఒక రాజువద్ద 'వాదపూరార్' అనే మంత్రి ఉండేవాడు. వాదపూరార్ శివభక్తిపరాయణుడు.

ఒకరోజున రాజు వాదపూరార్‌ను పిలిచి "ఓయీ మంత్రి!—నీవు చోళరాజ్యమంతా తిరిగి, ఎంత ధనమైనాసరే వెనుదిరుక్ వెచ్చించి, మన ఆస్థానానికి పేరుతెచ్చే ప్రశస్తమైన మేలుజాతి గుర్రాలను తిసుకు రావలసింది" అని చెప్పి పంపాడు.

సరేనని, రాజాజ్ఞ ప్రకారం వాదపూరార్ బయలుదేరి వెళుతూవుండగా, దారిలో ఒక పొగడచెట్టుకింద ఒక వృద్ధ బ్రాహ్మణుడు విదురయ్యాడు.

గొప్ప తేజంతో ప్రకాశిస్తున్న ఆ బ్రాహ్మణ్ణి చూచి చూడటంతోనే వాదపూరార్ మనస్సులో ఒక విధమైన సంచలనం కలిగింది. ఆతడా వృద్ధుణ్ణి మహానుభావునిగా ఎంచి

సాష్టాంగపడ్డాడు. "మహాత్మా!—నాకు చిన్నప్పటినుంచీ కుతూహలంగా వుండే ఘుక్తిమార్గం నీవు చూపగలవని తోస్తున్నది. కనుక, తరణోపాయం చూచి పుణ్యంకట్టుకో పలసింది" అంటూ వెడుకొన్నాడు.

అప్పుడు పృథ్వీబ్రాహ్మణ రూపంలో వున్న పరమశివుడు నిజరూపంలో సాక్షాత్కరించి, వాదపూరార్‌కు తరణోపాయం అనుగ్రహించి ఆద్యశ్యమయ్యాడు.

ఆ క్షణంనుంచి వాదపూరార్‌కు కవితా వేశం కలిగింది. తన ఇష్టదైవమైన శివుని గురించి అత్యద్భుతమైన పద్యాలు అశుభగా చెప్పనారంభించాడు.

వాదపూరార్ చెప్పే మధురకవిత్వానికి పరమేశ్వరుడే తన్మయుడయి, ఒకనాడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

"భక్తాగ్రేసరా!—నీ నెటనుండి వెలువడే పలుకులు ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క

మాణిక్యం విలువగలది. ఇంతటినుండి లోకులు నిన్ను 'మాణిక్యవాచకర్' అని పిలుస్తారు" అని చెప్పి దీవించి అంతర్దితుడయ్యాడు.

శివభక్తుడుగా మారిన వాదపూరార్ తన చేతిలో వుండే రాజద్రవ్యాన్ని అంతఃసరి విని యోగించి ఒకచోట శివాలయం నిర్మించి, ఇష్టదైవాన్ని కొలుస్తూ అక్కడనే ఉండి పోయాడు.

ఇంతలో రాజావారి భటులు వెతుక్కింటూవచ్చి, వాచకర్ను తక్షణమే దర్బారుకు రమ్మనమని ప్రభువుల ఆజ్ఞ అయిందని చెప్పారు.

వాళ్ళవెంబడే వాచకర్ మధురానగరుకు వెళ్ళాడు. ఈ ఆలస్యానికి ప్రభువు కోపించి తనను పిడిస్తాడని మాణిక్యవాచకర్కు తెలుసు. అతను అనుకున్నట్టుగానే, గుర్రాలు లేకుండా వచ్చినందుకు రాజు, వాచకర్ను ఖైదుచేయించి, అనేకవిధాలుగా హింసలు పెట్టాడు.

ఇదిచూచి పరమేశ్వరుడు విచారించి, తన భక్తుణ్ణి రక్షించటానికి ఒక చిత్రమైన ఉపాయంవన్నాడు. అడవిలోవుండే నక్కల గుంపును మేలురకం గుర్రాలుగా మార్చి వేశాడు. తను ఒక గుర్రపువాని వేషం వేసుకొని, ఆ మాయగుర్రాలను రాజు వద్దకు తీసుకువెళ్ళాడు.

గుర్రాలను చూడగానే రాజు ఆశ్చర్యభరితుడయ్యాడు.

అప్పుడు ఆ గుర్రపువాడు రాజుతో "ప్రభూ!—నేను మాణిక్యవాచకర్ స్నేహితుడను. చోళరాజ్యమంతా తిరిగి, ఎంత ధనమైనాసరే వెనుదీయక మేలు జాతి ఆస్థాలను తెమ్మని నన్ను అతను నియమించివున్నాడు. ఇవే ఆ గుర్రాలు" అని చెప్పాడు. మంత్రిపట్ల జరిగిన తొందర పాటుకు రాజు విచారించి, వెంటనే వాళ్ళ కర్ను ఖైదునుండి విడుదలచేయించాడు.

కొత్తగా వచ్చిన గుర్రాలను సాలలోపల కట్టివేశారు రాజభటులు. ఐతే—ఆ రాత్రే, గుర్రాల రూపంతో వున్న ఈ సక్కలన్నీ వాటి నిజరూపం పొంది, సాలలో వుండే అసలుగుర్రాలను కరిచివేసి, అడవిలోకి పారిపోయినై.

ఇందుకు ఫలితంగా రాజావారి సాలలో వుండే మేలుజాతి గుర్రాలు చాలవరకు వచ్చి పోవటం, కొనప్రాణాలతో బతికివున్నప్పటికి ఎందుకూ పనికిరాకుండాపోవటం జరిగింది.

ఈ సంగతి తెలియగానే రాజు ఉగ్రుడయ్యాడు. మాణిక్యవాచకర్ మాయలు వన్నుతున్నాడనీ, తనను మోసంచేస్తున్నాడనీ తలచి, ఈసారి మునుపటికంటే హెచ్చుగా మంత్రిని హింసలు పెట్టసాగాడు.

తన భక్తునిపట్ల రాజు చేసే దుర్మార్గాలకు రుద్రుడు ఉగ్రంతాల్చి, తలపైన వుండే గంగను భూలోకానికి వదిలి పెట్టాడు. వైగానది అకస్మికంగా పొంగిపోయింది. మధురాపట్టణం తుడిచిపెట్టుకు పోతుండా అని రాజుకు భయంపట్టుకుంది.

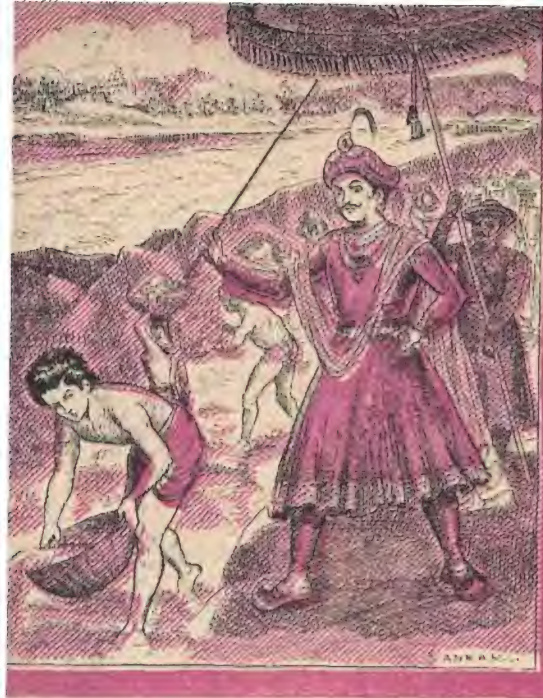
ఈ అపదసమయంలో చేసేదేముంది? జనులంతా మట్టి తవ్విపోసి, సగరుపక్షగా ప్రవహించే వైగానదిగట్టును దిట్టపరచమని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు.

ఊళ్లో చిన్నాపెద్దా అందరూ శ్రమపడి మట్టి తవ్విపోస్తున్నారు. అయితే, ఒక్క ముసిలిదిమాత్రం వృద్ధాప్యంవల్ల రాజాజ్ఞను నెరవేర్చలేక విచారిస్తూ కూర్చుంది.

ఆప్పుడు కూలీచేసే ఒక చిన్నిబాలుడు ఆక్కడికి వచ్చాడు. వచ్చి ఆ ముసిలిదానితో “అవ్వా, అవ్వా!—రాజు ఏంచేసిపోతాడో అని నువ్వేమీ దిగులువడకు. నువ్వు చేయవలసిన పనికూడా నేను చేసిపెడతారే!” అని ధైర్యం చెప్పాడు.

బాలుని మాటలు వినిగానే అమెకు ప్రాణం లేచివచ్చి, ఎంతో సంతోషించింది. కాని, తిరా ముసలిదానిని వెంటబెట్టుకొని

చుర్రుమన్నయి. అందరి వీపుల మీదా ఆ సవాలు పడింది. ఎవరిమట్టుకు వారే వీపులు తడిమిచూచుకొసాగారు. అందరితో పాటు రాజు వీపుమీదా చెబ్బు తగిలింది. రాజు చిప్పైనా ముద్రపడింది! ఎప్పుడైతే వీపుమీద చుర్రుమన్నదో, ఆ క్షణమంది రాజుకు జ్వారెవయమైంది! ఆ కుర్రవాడు పరమేశ్వరుడే అని తెలుసుకొని తప్పు క్షమించి అనుగ్రహం చూపమంటూ రాజు బాలుని ప్రార్థించాడు.

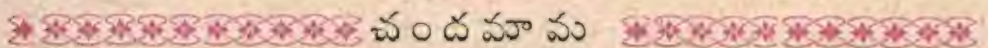
కాని, అప్పటికప్పుడే బాలుడు అంతర్నిత్యం దైవాయాడు. ఇందుకుతోడు, అక్కడి ప్రజలంతా ఒక వింతవిషయం చెప్పకొసాగారు: ఎంతమంది యత్నించినా వైగానదిగట్టు కట్టుపడలేదని, అటలాడుతూ పాటలు పాడుతూ ఆ పెంకెబాలుడు ఛాని చెత్తితో కొంచెం మన్నుతీసి వెనెసరికల్లా సదిలోని నీరు పొంగటం నిలిచిపోయిందని, ఆబాలుని మహిమపల్లనే నిశ్శు గట్టుదాటి వాకుండా, నగరం రక్షింపబడిందనిన్ని.

ఈ మాటలు చెవిని పడెటప్పుటికి, రాజుకు మరి విస్మయం కలిగింది. ఏమైనా సరే, 'ఆ చిన్నారి పెంకెబాలుడు మళ్ళీ కంట పడెవరకూ ఇక్కడినుండి కదలనేకదలదు' అని బీష్మించుకు కూర్చున్నాడు.

ఆ బాలుడు సదిపద్దకు వచ్చిన తరువాత పనిపాటులు చేయలేదు సరికదా, మునిలేది మూటకట్ట తెచ్చుకున్న రొట్టెతీసి ముక్కలు కొరికితంటూ, తక్కిన పిల్లలతో అటలాడుకొసాగాడు.

ఈరందరూ కష్టపడి నగరం రక్షించుకొంటువుంటే, ఇటువంటి అవదనమయిందో ఈ కొంటెవాడు నిశ్చింతగా అటలాడుకొంటూ కూర్చుంటాడా అని కోపం వచ్చి, రాజు తన చేతనున్న బెత్తంతో వాడి వీపుమీద చుర్రుమని ఒక చెబ్బువేశాడు.

చిత్రమేమిటో కాని, రాజు వెసిన ఆ చెబ్బుకు అక్కడ వుండే అందరి వీపులూ

ఇటుపంట దిక్షపట్టివున్న రాజుకు అప్పడు యిలా మాటలు వినబడ్డాయి: 'రాజా! ని ఆస్థానంలో ఉన్నటువంటి మంత్రమూనికుడు సామాన్యుడనుకొంటున్నావు కాబట్టి. అతడు వాగిమ్యుడు. గొప్ప భక్తుడూ, మహామాన్యుడూనుమ. ఇప్పుడైనా, తెలుసుకో!' అని.

తక్షణమే రాజు మూనిక్యవాచకర్ వద్దకు స్వయంగా వెళ్ళి క్షమాపణ చెప్పకొని, అతనిని బెర విడిపించాడు.

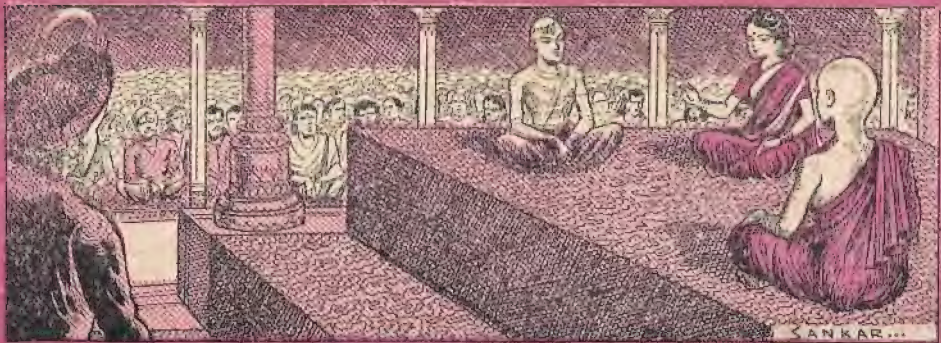
వాచకర్ 'తిరుప్పెందురై' అనే పురిలో నిశ్చింతగా నివారాధన చేసుకొంటూవుండగా, చిదంబరం వెళ్లవలసిందని శివుని ఆజ్ఞ ఇంది. ఆ ప్రకారం మూనిక్యవాచకర్ చిదంబరం వెళ్ళాడు. అక్కడకు ఒక బ్రహ్మసన్యాసి తన మతం ప్రచారం చేయటంకోసం వచ్చాడు. వాచకర్ కూ ఆ బ్రహ్మసన్యాసిక మధ్యని తీవ్రమైన వాదోపవాదాలు బరిగిపై.

అందులో ఆ సన్యాసి నెగ్గలేకపోయాడు పైగా 'మూగదైవ చోరాజు కూతురును మాటాడించగలిగావంటే నెను పిడిచాయి నట్టే అంగీకరిస్తాను' అన్నాడు.

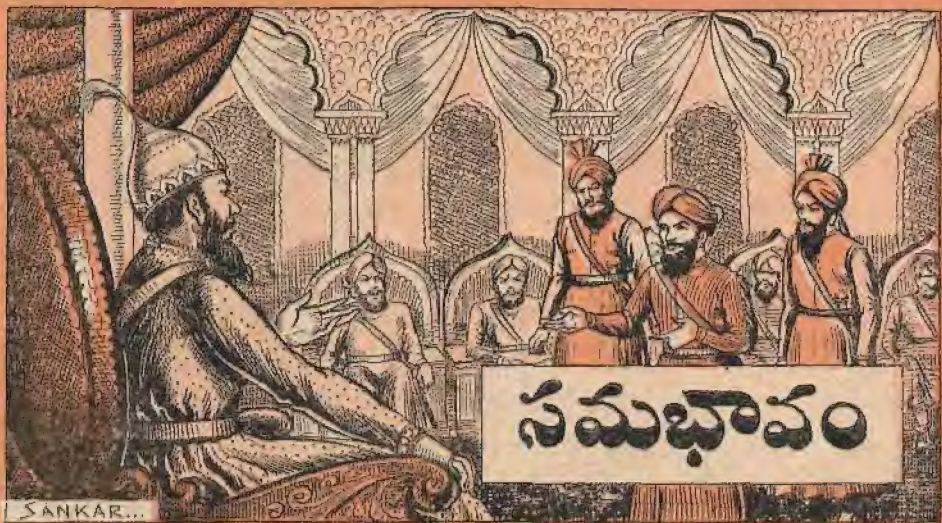
అప్పుడు మూనిక్యవాచకర్ పరమేశ్వరుని కృపపట్ల, ఆ బ్రహ్మసన్యాసి తనను వెనక అడ్డుప్రశ్నలన్నిటికీ ఆ మూగబాలిక చేతనే బవాబులు చెప్పించాడు.

ఆ అమ్మాయి పెరిచెంట వచ్చే యుక్తి యుక్తమైన చక్కటి జవాబులు దిని బ్రహ్మప్రచారకుడూ, అక్కడవున్న అందరూ అశ్చర్యభరితులయ్యారు. అప్పుడు బ్రహ్మసన్యాసి మూనిక్యవాచకర్ కు సాష్టాంగపడి, ఆయనకు ప్రయశ్చిమ్యుడై, చెంటనె నైవ మతాన్ని అవలంబించాడు.

తరువాత మూనిక్యవాచకర్ అనేక పుణ్య క్షేత్రాలు పర్యించుకొంటూపోయి, చివరకు పరమేశ్వరునిలో ఐక్యమయ్యాడు.

SANKAR...

ఒకప్పుడు గురుగోవిందు నిండుకొలుపులో వుండగా, సేవకులు ఒకనిని దర్బారులోకి తీసుకవచ్చి, ఆయన ఎదుట నిలబెట్టారు. "ప్రభూ!—ఈతనిపేరు 'కస్తూర'. ఇతను పరమ ద్రోహి అని తెలియటంచేత, దేవర యెదుటకు తీసుకవచ్చాము" అని చెప్పారు.

కస్తూర మర్యాదస్థుడు, ఉదారుడు, మంచిహృదయం కలవాడు. ఈ సంగతి గురుగోవిందుకు బాగా తెలుసు. "సరే, ఇతను చేసిన తప్పేమిటి?" అని గురు గోవిందు వాళ్ళను అడిగాడు.

"ప్రభూ! మన వీరులు వెళ్లి ఒక పరస నించి కత్తునైనెనికులను సంహరిస్తూవుంటే, కొనప్రాణాలతో వున్న ఆ ముస్లింనైనెనికుల

గొంతుకలలో నీళ్లు పోస్తాడట ఈయన. మహారాజే, ఎలా వుందో ఈ స్వామిద్రోహం చూడండి!" అని వాళ్లు విన్నవించుకొన్నారు.

ఈ మాటలు వినగానే, గురుగోవిందు కస్తూరాను పిలిచి, 'ఏమి చెబుతావయ్యా?' అని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు కస్తూర ఇలా సమాధానం చెప్పాడు: 'మహారాజే!—నేను యుద్ధ రంగంమీద ఉండగా, నాదృష్టికి హిందూ సైనికులవరో, ముస్లింసైనికులవరో తేడా యేమీ తెలియకుండావుంది. కితగాత్రుడైన ప్రతివీరునిలోనూ నాకంటికి దైవస్వరూపమే కనిపిస్తూవుంది. అందుచేత, వారు వీరు అనే భేదం పాటించక, వీరుడన్నవాడికల్లా

నాచేతనైనట్టుగా సేవచేసుకొంటున్నాను. ఇదే నావల్ల జరిగిన తప్పు."

అమృతతుల్యాలైన ఈ పలుకులు గురు గోవిందుకు మేరలేని సంతోషాన్ని కలిగించినై, వెంటనే కస్తూరూను చేరదీసుకొని ఆయన ఆశీర్వదించాడు.

అంతే కాదు. తన పెట్టెలోనించి ఒక డబ్బాతీసి కస్తూరూకు ఇచ్చి "నాయనా!—పడిపోయిన వీరులకు—ఆ వీరులు ఏజాతికి చెందినానరే—నీళ్ళివ్వటమేకాదు. ఈ తైలం తీసుకొని, వారి గాయాలకు రాస, కట్టు కట్టి నయంచెయ్యి. జ్ఞానివైన నీవు ఒక్క సంగతి జ్ఞాపకముంచుకో—ఇప్పటి యుద్ధంలో పోరాడుతున్నది హిందువులూ ముస్లిములూ

కాదు. ఎంతమాత్రమూ కాదు. ధర్మదేవత బయల్దేరి అధర్మాన్ని అణచివేయటానికి యత్నిస్తున్నది. ఈ సంఘర్షణే లేకుంటే, మనందరమూ ఒక్కటే. మనలో మనకు భేదం లేదు, ద్వేషమూ లేదు," అని బోధ చేశాడు.

గురువాజ్ఞ ప్రకారం ప్రయశిష్యుడైన కస్తూరూ ఆ తైలండబ్బా చేతపుచ్చుకొని, మానవసేవ చేసి తరించటానికిని మళ్ళీ యుద్ధరంగానికి బయల్దేరాడు.

తక్కిన శిష్యులందరూ కస్తూరూను చూచి ఆశ్చర్యపోయారు. అప్పటినించి ఆయనను అనుసరించి తరించటానికే వారు ప్రయత్నించారు.

9

మౌనోత్సవం

(1) 9.వ ఏళ్లం వెయ్యి. ఒక్కొక్క పడుసలో గుణించగా వచ్చిన ప్రతి మొత్తానికి చివర పరు

సగా 1 మొదలు 10 వరకూ వేసి కలుపు. వచ్చే మొత్తాల చిత్రం కనిపెట్టు :

$9 \times 1 = 9 + 1 = 10$	$9 \times 6 = 54 + 6 = 60$
$9 \times 2 = 18 + 2 = 20$	$9 \times 7 = 63 + 7 = 70$
$9 \times 3 = 27 + 3 = 30$	$9 \times 8 = 72 + 8 = 80$
$9 \times 4 = 36 + 4 = 40$	$9 \times 9 = 81 + 9 = 90$
$9 \times 5 = 45 + 5 = 50$	$9 \times 10 = 90 + 10 = 100$

—వి. చిరస్వామి, గుంతకల్

(2) 9 అంకెలతో వేసిన ఈ జంటగుణకారంలో వెరుక గమనించు :

1 1 2 2 3 3 4 4 5 5 6 6 7 7 8 9
9 9

1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1
1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

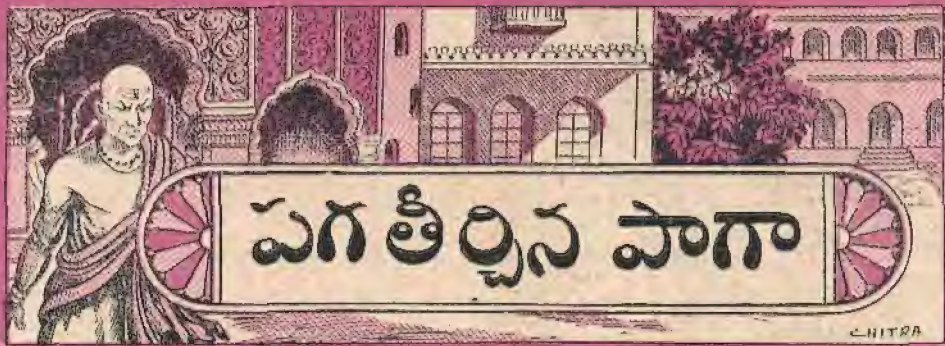
పద్మమూర్తి -
హనుమాయమ్మ,
అమలాపురం

(3) 9 కి సంబంధించిన గుణకారంలో మరొక విధానం :

$1 \times 9 + 2$	$= 11$
$12 \times 9 + 3$	$= 111$
$123 \times 9 + 4$	$= 1111$
$1234 \times 9 + 5$	$= 11111$
$12345 \times 9 + 6$	$= 111111$
$123456 \times 9 + 7$	$= 1111111$
$1234567 \times 9 + 8$	$= 11111111$
$12345678 \times 9 + 9$	$= 111111111$
$123456789 \times 9 + 10$	$= 1111111111$

—చెకయిశెట్టి, గణపతిరావు, ఓడూరు

(4) 696969 అనే అంకెకు అదే సంఖ్య కలుపు. మొత్తం 1393938. ఇందులో 969696 తీసివెయ్యి. మిగులు 424242. దీనికి 242424 కలుపు. మొత్తం 666666. ఇప్పుడు పై 696969 లోనించి ఈ 666666ను తీసివేస్తే 30303. ఈ సంఖ్యలో అంకెలను కలిపితే $3 + 3 + 3 = 9$. —ఎల్. ఆర్. రావు, జమీరూరు

పగ తీర్చిన పాగా

మాస్టారు సంస్థానానికి మంచూరు అనే పట్టణం రాజధానిగా ఉండేది. ఆ సంస్థానాధిశ్వరుడైన జయదేవుడు ఒకనాడు కొలువు తీర్చి ఉండగా చారణు డొకడు వచ్చి, రాజు మీద అశుభంగా పద్యాలు చెప్పి అనేక విధాల స్త్రోత్రం చేశాడు.

భట్రాజులు వచ్చి కవిత్యం చెప్పి స్త్రోత్రం చేసినప్పుడు రాజులు సంతోషించి ఆ భట్రాజులను సత్కరిస్తారు. కాని జయదేవునికి కవులన్నా భట్టులన్నా కిట్టదు.

అందుచేత ఆయన ఆ భట్టుకు బహుమానమివ్వలేదు సరికదా, రోషించి వచ్చేమాటలెన్నో అని అవమానించి సాగసంపాడు.

ఆ భట్రాజు కోపంతో తిట్టుకొంటూ, అక్కడనుంచి తిన్నగా హరవంశస్థుల రాజధాని ఐన బుమోడాపట్టణానికి పోయి, కొటగుమ్మింపట్ట కాచుకొని కూచున్నాడు. ఆ రాజ్యాన్ని పాలించే రాజుపేరు 'అలూ

హరుడు.' ఆయన వెటకువెళ్ళి తిరిగి వస్తూ వ్వాడని తెలుసుకొనే చారణుడు కొటగుమ్మింపట్ట కనిపెట్టుకున్నాడు.

మరికొంతసేపటికి అలూహరుడు పరివారంతో తిరిగివచ్చి కొటప్రవేశిస్తాంటే భట్టు "రాజమారాండా, రాజాధిరాజా, జయభవా! దిగ్విజయాభవ!" అని అగీర్చించాడు.

అలూహరుడు సంతోషించి, "ఏంకావాలో కొరుకోవయ్యా," అని అన్నాడు. ధనమో, బంగారమో, మడులో మాన్యాలో అడుగు తాడనుకున్నాడు రాజు. కాని భట్రాజు, "ప్రభూ!—తమ తలపాగా నాకు వయ్య చెయించండి," అని అనేసరికి రాజు అశ్చర్యపోయాడు.

"నా పాగా కొరుకోవటంపల్ల నీకేమిటి ప్రయోజనం? గది నీకు కూడు పెడుతుందా, గుడ్డ పెడుతుందా? మడులో, మాన్యాలో కొరుకోవలిగాని గుడ్డముక్క

కావాలంటావేమిటి పిచ్చివాడా?" అన్నాడు. అందుకు చారణుడు, "ప్రభూ! తమ తలపాగా పెట్టుకు తిరగాలని కోర్కెగా వుంది నాకు. దీన్ని ధరించి దేశదేశాలా తమకీర్తి వ్యాపింపజేస్తాను" అన్నాడు.

అలాహరుడు అడితప్పని రాజు. ఏది అడుగుతే అది ఇస్తానన్నాడు గనుక వెంటనే పాగా తీసి భట్టుకు ఇచ్చివేశాడు. తురాయితోటి జరిబుటేదారుపనితోటి ప్రకాశించే ఆ పాగా ధరించి భట్టు, ఒక మహారాజుకుముల్లే తీవిగా వెళ్ళిపోయాడు.

అతడు అలాగ పోతూంటే చూచిన వాళ్ళందరూ, "ఏదోక పిచ్చివాడు!" అను

కున్నారు. ఆరోజంతా పట్టణవాసులు ఆ సంగతి వింతగా చెప్పుకొని నవ్వుకున్నారు. తరువాత క్రమంగా ఆ సంగతే మరిచి పోయారు.

కొన్నాళ్ళయాక, అలాహరుడు కొలువు దీర్చి వుండగా ఆ భట్రాజే వచ్చి, నలిగి పోయివున్న ఆ తలపాగాను రాజుఎదుట పెట్టి, వెక్కి వెక్కి యేడువసాగాడు.

"ఏమయ్యా, ఎందుకు అలా దుఃఖిస్తున్నావు?" అంటూ రాజు ఆత్రంతో అడిగాడు. అందుకు భట్టు, "ఏమని విన్నవించను ప్రభూ!—దేశదేశాలా నామూలాన్న ఆవమానం జరిగిపోయింది!" అన్నాడు. "ఎంజరిగిందేమిటి?" అని ఇంకా ఆత్రంతో ప్రశ్నించాడు రాజు.

"తమ పాగాను ధరించి దేశదేశాలా తిరిగి, రాజులను సందర్శించి కవనం చెప్పాను. ఆ రాజులకు వంగి సమస్తరించటానికి ముందుగా తమ పాగాను నా తలపైనుండి తీసి, కుడిచేతితో పట్టుకుని, ఎడం చేతితో సలాంచేసేవాణ్ణి. 'ఎందుకు ఇలాగ చేస్తున్నావు?' అని వారు అడిగినప్పుడు, 'ఇది అలాహరసార్వభౌములవారి పాగా! ఈ పాగ ఇతరులకు వంగి సమస్తరించదు! అని చెప్పేవాణ్ణి" అన్నాడు.

CHITRA

ఈ పలుకులు విని అలూహరుడు సంతోషించాడు. సభలోనివారంతా “సేభాష్, చారణా! మహారాజుగారి గౌరవాన్ని నిలబెట్టావోయి!” అని మెచ్చుకున్నారు.

“తమ గౌరవాన్ని తుదివరకూ కాపాడలేకపోయాను ప్రభూ. మార్వారురాజు ఐన జయదేవుని సంస్థానంలో ప్రభువుల పాగాకు అవమానం జరిగింది” అన్నాడు.

“అఁ! ఏంజరిగింది?” అని మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు రాజు.

“యథాప్రకారం తలపాగ తీసి నేను నమస్కరించేసరికి అయన తక్కిన రాజులకుమల్లేనే నన్ను అడగటం, నేను జవాబు చెప్పటం జరిగింది. కాని తక్కిన రాజులకుమల్లే తమ గొప్పను గుర్తించి ఊరుకోటానికి బదులు జయదేవుడు మండిపడుతో గద్దెపైనుండి లేచి వచ్చి నా చేత నున్న ప్రభువుల తలపాగాను తన కాలితో తన్నినన్ను కొట్టించి తరిమి వేశాడు” అని మనసుకు నాటేటట్లు చెప్పాడు.

ఈమాటలు విని అలూహరుడు మండిపడ్డాడు. ఇందుకుతోడుసభలోవాళ్లంతా “మా ప్రభువులను అవమానం చేసిన ఆ జయదేవుడికి బుద్ధివచ్చేటట్లు చెయ్యాలి!” అంటూ పురెక్కించారు. “సేనలు పంపాలి!

జయదేవుని పాగరు అణచాలి!!” అని ఆవేశంతో గగ్గోలుపెట్టారు.

సభలోని ఒక వృద్ధమంత్రి, “ఒక గుడ్డపెలికను గురించి పరరాజుతో కయ్య మొందుకయ్యా?” అన్నాడు. కాని వినిపించుకొనే వారెవరు, ఆ సందర్భో?

అలూహరుడే స్వయంగా సేనలను నడిపించి మార్వారురాజధాని ఐన మండూరును ముట్టడించాడు. జయదేవునికి అలూహరునికి మధ్యని గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. జయదేవుడు మరణించగా, మండూరుకొటా అలూహరుని వశమైంది. తన పగ తీరిందని భట్టు మనసులో సంతోషించాడు.

సాహసుడు

గొప్పగొప్ప రాజులు పరిపాలించిన ఉజ్జయిని నగరాన్ని ఒకప్పుడు సేతి పాటించని ఒక రాజు పాలించాడు. అతడు అసమర్థుడు కూడా. అతని దుర్మార్గాన్ని నేపించలేక ప్రజలలో గట్టివాళ్లు నాయకత్వం వహించి రాజుమీద తిరుగుబాటు లేవదీశారు. ప్రజల ఆగ్రహానికి పెరచి చుట్టుదైన రాజు ఉజ్జయిని విడిచి పారిపోయాడు.

ఉజ్జయిని సమీపంగా సర్మదానది ప్రవహిస్తుంది. సర్మదకు అవలి ప్రాంతాన్ని రాజమార్గాండుడు పాలించేవాడు. రాజ్యభ్రష్టుడైన ఉజ్జయినిరాజు రాజమార్గాండుని శరణుబొచ్చాడు. రాజమార్గాండుడు ఉజ్జయినిరాజు దుర్మార్గాన్ని తలచక, అతనికి కలిగిన అపదనుమాత్రమే చూసి బాలిపడి, ఉజ్జయినిని తన సేనలతో బయంచడానికి సిద్ధపడ్డాడు.

ఈలోపుగా ఉజ్జయినిలో ప్రజారాజ్యం విర్రడింది. దేశంలోని పెద్దలూ చిన్నలూ, యువకులూ యోధులూ కొత్తప్రభుత్వాన్ని గట్టిగా బలపరిచారు. ఆక్రమమైన శాసనాలు రద్దయాయి. పృథ్వివానిజ్యాలు సక్రమంగా, అధికారుల ఒత్తిడి లేకుండా సాగాయి. ప్రజలకు చిరభయమూ, ప్రాణభయమూ లేకుండా పోయింది. తమకొక కొత్తజీవితం ప్రారంభమైనట్లు ప్రజలు సంతోషించారు.

ఈ సమయంలో రాజమార్గాండుడి యుద్ధయత్నాలను గురించి ఉజ్జయినికి వెగులద్వారా వార్త తెలిసింది. దేశ పరిపాలనకు ఎన్నుకొబడిన పృథ్వులూ, వారికి తోడుగావున్న మధ్యవయస్కులూ ఈ వార్త విని కంగారుపడ్డారు. ఉజ్జయినికి సైనిక బలంచాలాకొద్దీ, చూడగా రాజమార్గాండుడు యుద్ధంలో ఆరితేరినవాడు. సైనికులను

అయిత్రం చెయడానికైనా ఉజ్జయిని ప్రజలకు వ్యవధి లేకపోయింది.

రచ్చపట్టులో బహిరంగసభ జరిగింది. యువకులంతా సభకు హాజరయారు. "ఉజ్జయిని రక్షించబడాలి," అనే నినాదాలు మిన్నుముట్టాయి.

"ఉజ్జయినిని ఎవరు రక్షిస్తారు? యెలా రక్షిస్తారు? ఉపాయం చెప్పగలవాళ్ళు ముందుకు రండి," అని అడిగారు పెద్దలా.

యువకులలోనుంచి విక్రముడనేవాడు ముందుకు తోసుకువచ్చి, "ఇరవైమంది యోధులను నాకివ్వండి. నేను ఉజ్జయినిని రక్షిస్తాను," అన్నాడు.

ఈ మాటలవిని అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. ఇరవైవైమంది ఆరితేరిన సైనికులను ఈ విక్రముడు ఇరవైమంది యోధులతో ఎదిరిస్తాడా? ఎలా సాధ్యమవుతుంది?

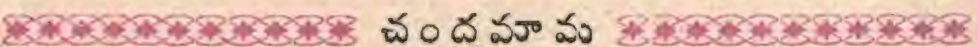
ఈ ప్రశ్నకు విక్రముడు ఈవిధంగా సమాధానం చెప్పాడు:

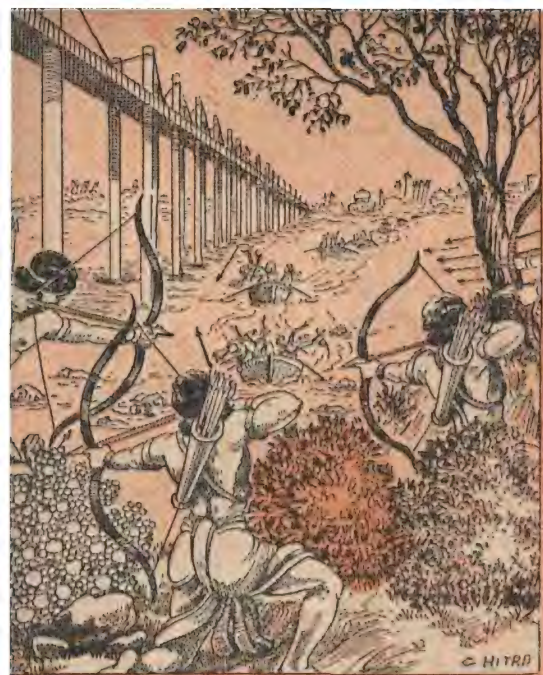
"ఉజ్జయినికి రాజమార్గాండుని సైన్యాలు రావడానికి ఒకేఒక మార్గం ఉన్నది. అది సర్మదానదిపైన గల పంతెన. ఆ పంతెనపైన ఒకడివెనుక ఒకడుమాత్రమే సడపగలరు. ఈ పంతెనను రాజమార్గాండుని సైనికులయినా ఒక్కొక్కడే దాటాల్సి

వుంటుంది. పంతెనమీది స్తంభాలచాటున మన యోధులు నిలబడినట్లయితే ఒక్క పురుగుకూడా దాటరాకుండా కడతెచ్చవచ్చు. ఈలోపుగా ఆపసరమైతే ఈ యోధులే పంతెననుకూడా పడగొట్టవచ్చు. కనుక రాజమార్గాండుని సైనికబలాలు చూసి మనం వెరుప నవసరంలేదు."

ఈ మాటలకు అందరూ హర్షించారు. అప్పటికప్పుడే ఇరవైమంది యువకులు విక్రముడివెంట వెళ్ళడానికి ముందుకు వచ్చారు. విరికి కత్తులూ, గండ్రగొడ్డళ్ళూ ఇచ్చి విక్రముడు సాధ్యమైనంత వేగంగా సర్మదాతీరాన్ని చేరుకున్నాడు. పంతెన

స్తంభాల చాటున తాము నిలబడడానికి వారు ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారు. పంతెనమీద నడిచేవారిని వీరు సులభంగా వధించగలరు. కాని, నడిచేవారికి మాత్రం ఈ యోధులు చిక్కటానికి సాపకాశం లేదు.

సూర్యోదయ మవుతూనే రాజమార్తాండుని సైనికులు కొయ్యపంతెన దాటడానికి ప్రారంభించారు.

పంతెనమీద అందరికన్న మొదట నిలబడ్డవాడు విక్రముడు. ముందు పంతెన పక్కవచ్చేవారిని విక్రముడు తన కత్తికి బలిచేయసాగాడు. రాజమార్తాండుని సైనికులు నివ్వెరపడి ఈ అదృశ్య మృత్యువును

అర్థంచేసుకోలేకపోయారు. దానిని అన్వేషించటానికి ముందుకువచ్చి, వారుకూడా విక్రముడి కత్తికి బలిఅయినారు. మిగిలిన వారు బెదరి వెనక్కు తిరిగిపోయినారు.

ఈ వార్త వినగానే రాజమార్తాండుడు నిర్భంతపోయినాడు. పంతెనమీద రహస్యంగా దాగి తన సైనికులను పొట్టబెట్టుకొంటున్న యోధుల అటకట్టించడానికి అతను ఎన్నో ఉపాయాలు ఆలోచించాడు. నది ఈడడానికి, చిన్నచిన్న తెప్పలమీద నది దాటడానికి చాలామంది సైనికులు యత్నించారు. కాని సగందారిలో ఉండ

గానే అవతలిగట్టునవుండే చెట్లచాటునుండి, పొదల చాటునుండి బాణాలువచ్చి వారిని నడికి బలియిచ్చాయి.

పంతెనను రక్షించే యోధుల పరిస్థితి కూడా ఏమంత క్షేమంగా లేదు. ఎందుచేతనంటే, రాజమార్తాండుని సైనికులు చనిపోయినవారి శవాలను అడ్డంపెట్టుకోవడంతో యోధుల కత్తివేట్లు తప్పించుకొని, పంతెనమీద కొంతదూరం ముందుకు పోగలిగారు. స్తంభాలమాటున వున్న యోధులలో కొందరిని మట్టుకు దెబ్బతీయగలిగారు.

రాజమార్తాండుని సైనికులు ప్రాణాలను లక్ష్యపెట్టక ముందుకు ఉరికినట్టయితే

వంతెన వారివశం కాకతప్పదని విక్రముడు గ్రహించాడు. రాజమార్తాండుడు తన సైనికుల ప్రాణాలను లక్ష్యపెట్టేటట్లు లేదు.

గండ్రగొడ్డళ్ళతో వెనుకనుంచి వంతెనను పడగొట్టుకురమ్మని, వంతెన పడిపోయేటప్పుడు వెనుకవారిని వెనుకనుంచే వెళ్ళి పొమ్మని విక్రముడు తన అనుచరులకు ఆజ్ఞయిచ్చాడు. విక్రముడు తప్ప మిగిలిన వారంతా వంతెనను ధ్వంసంచేస్తూ, తీరా అది విరిగిపడే సమయానికి అవతలి ఒడ్డుకు చేరుకోసాగారు. కొద్దిసేపట్లానే చాచాపు వంతెనఅంతా విరిగిపడి నర్మదలో కొట్టుకుపోయింది.

విక్రముడు తప్ప మిగిలినవారంతా అవలి ఒడ్డుకు చేరుకున్నారు. రాజమార్తాండుడి భటులు విక్రముణ్ణి ప్రాణాలతో పట్టుకున్నారు. ఖైదీల శిబిరానికి పట్టుకుపోయారు.

అరాత్రి రాజమార్తాండుడూ, ముఖ్యులైన అతని అనుచరులూ గుఱారాల మధ్య చలి మంటచుటూ కూర్చుండి మాట్లాడుకుంటూ వుండగా అక్కడికి భటులు విక్రముణ్ణి పెడరెక్కలు విరిచికట్టి తెచ్చారు. అ మంటల కాంతిలో విక్రముడి అవతారం దేదీప్యమానంగా కనిపించింది.

“నేను విరిగిపందను కాను. పారిపోను. నన్ను పెడరెక్కలు విరిచికట్టినవనరం లేదు. నా చేతులు వదిలించండి,” అన్నాడు విక్రముడు.

“స్తంభంచాటున వుండి సైనికులను సంహరించిన నీవు గూరుడివి, ధీరుడివి ఎట్లా అవుతావు?” అన్నాడు రాజమార్తాండుడు పళ్ళు కొరుకుతూ.

“అధర్మయుద్ధానికి నియమాలేమిటి?” అన్నాడు విక్రముడు.

“నాదా అధర్మయుద్ధం?”

“అవును! ముమ్మాటికి మీరు మామీద యుద్ధం ప్రకటించలేదుగా?”

"అరాజకదేశంమీద యుద్ధం ప్రకటించే దేమిట?"

"మాదేశానికి ప్రజలే రాజులు. మాది ప్రజారాజ్యం."

"ప్రజారాజ్యం ఒక రాజ్యం కాదు. అది నిలబడదు."

"మేము మా రాజ్యాన్ని నిలబెట్టుకుంటాము. నా చేతులు విప్పించండి. నేను మీతో మాట్లాడాలి," అన్నాడు విక్రముడు.

రాజమార్తాండుడు అతని చేతులు విప్పించి, పక్కనే కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

"నేను మీదేశాన్ని క్షణంలో నాశనం చేస్తాను. నివంటి పరికిపండ్లు నాకు లక్ష్యంలేదు. మీకొక రాజు ఏర్పడేదాకా మీదేశ రాజ్యమని నేను గుర్తించను," అన్నాడు రాజమార్తాండుడు.

"మాదేశంలో నావంటి యువకులూ, నన్ను మించినవారూ ఎంతోమంది ఉన్నారు.

వాడు మారాజ్యాన్ని తమ ప్రాణాలతో కాపాడుతారు. వారి సాహసం ఎటువంటిదో మీకు మచ్చుమార్చిస్తాను," అంటూ విక్రముడు తన ఎడమచేతిని గట్టిమని మంటలలోకి చాచాడు.

క్షణంలో అతని చెయ్యి కాలసాగింది. అయినా విక్రముడు తనచేతిని వెనక్కు తీయలేదు. కాలుతూన్న చేతికేసి చూస్తూ విక్రముడు ఇలా అన్నాడు :

"మేము సాహసులం. చిత్రహింసలు చేసినా మీరు మమ్మల్ని జయించలేరు. మేము మా ప్రజారాజ్యాన్ని కాపాడడానికి ఎంత త్యాగమైనా చేస్తాం!"

విక్రముడి సాహసానికి, నిశ్చలత్వానికి రాజమార్తాండుడు అచ్చెరువందాడు. విక్రముణ్ణి విడిచిపెట్టి రాజమార్తాండుడు మరునాడే గుడారాలెత్తి తన సేనలతోసహా మరలిపోయాడు.

బదులు చెప్పు

1. ప్రపంచంలోకల్లా విలువైన లోహం ఏది ?
2. కొమ్మలు లేని మూడుచెట్లు ఏవి ?
3. మొసలి సముద్రంలో ఉండదు. ఎందుచేత ?
4. మొట్టమొదట ప్రపంచవటాన్ని తయారుచేసింది ఎవరు ?
5. కొతిబాతిలో పెద్దది ఏది ?
6. ఎద్దు లేవబోయేటప్పుడు ఏ కాళ్లు ముందు కదిలిస్తుంది ?
7. పువ్వులు పూయకుండా కాయలు కాసే చెట్లు ఏవి ?
8. బట్టలుతికే సాడా దేనినుండి తయారుకాబడుతున్నది ?
9. ఆటంబాంబ్ కనిపెట్టింది ఎవరు ?
10. ఒక నిమిషంలో మనం యెన్ని సార్లులు ఊపిరి తీస్తాము ?
11. రెండుశేర్లు నీళ్ళకు శేరు ఉప్పు కలిపితే ఎంత ?
12. ఒలింపిక్ క్రీడలు ప్రారంభించిన దేశాలు ఎవరు ?

‘పిచ్చర్’

ఇది ఒక చిత్రమైన మొక్క. దీనికి ఆకలి ఎక్కువ. వెళ్లద్వారా భూమిలో నించి తీసుకునే అహరం చాలక, ఇది మాంసాహరం కూడా అరగిస్తుంది. అలా అరగింపటానికి తగిన సాధనం ఈ మొక్కలోనే అమరివున్నది.

బొమ్మచూడండి. ప్రతి ఆకునుండి ఒక్కొక్క కాడ వేలాడుతున్నది.

ఒక్కొక్క కాడకూ ఒక చిత్రమైన తిత్తి పంటిది ఉన్నది. ప్రతి తిత్తికి పైన ఒక్కొక్క డిప్ప మూతగా ఉంటున్నది.

ఏదైనా పురుగువచ్చి తిత్తిపైన వాలగానే టపిమని డిప్ప మూసుకుంటుంది. పురుగు పైకిరాలేదు. ఈ విధంగా ఆ పురుగును కబళిస్తుంది ఈ పిచ్చర్ అనే చెట్టు.

ఇవి అమెరికాలోనూ, మనదేశం లోనూ ఎక్కువ.

‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981
‘సాక్షి’ 21. 11. 1981

పూర్వం వింధ్యాచలరాజ్యాన్ని హరిహర
తాయలు పాలించేవాడు.

రాయలువారికి ఒకేఒక కుమార్తె విద్యా
వతి. ఆమెకు యుక్తవయస్సు వచ్చింది.
పెండ్లియేర్పాటులు చకచక సాగుతున్నాయి.
దేశదేశాలనుంచి నిపుణులైన పనివాళ్ళువచ్చి
క్రొత్తక్రొత్త భవనాలు నిర్మిస్తున్నారు. మండ
పాలూ, చిత్రశాలలూ అమరుస్తున్నారు.

పనులన్నీ అయినై. పెండ్లిమండపం
కూడా పూర్తియింది. మంత్రులతో, పరి
వారంతోసహా వచ్చి రాయలువారు అన్నీ
తిలకించారు. తృప్తిచెందారు. అన్నీ
బాగున్నాయి. ఐతే, మండపం గోడలపైన
చిత్రాలుమాత్రం సామాన్యమైనవిగానే కన
బడుతున్నవి కాని, వాటిలో ప్రత్యేకత ఏమీ
గోచరించలేదు. ఇది పక్కటె రాయలువారి
ఆసంతృప్తికి కారణమైంది.

“దేవరా!—అపురూపమైన చిత్రాలను
సృష్టించగలవారికి కోరుకొన్న బహుమాన
మిస్తామని ప్రకటించిద్దాం. తప్పక సమర్థులు
వస్తారు” అన్నాడు మంత్రివర్యుడు.

రాయలవారికి సలహా నచ్చింది.

చాటింపు వేయించారు. కొన్నాళ్ళకు
ఒకానొక దూరదేశంనుంచి ఇద్దరు చిత్ర
కారులు వచ్చారు. ఎవరి ప్రతిభలు వారు
చెప్పకొన్నారు. రెండవ చిత్రకారుడు ఒకే
ఒక కోరిక కోరుకొన్నాడు: మొదటి చిత్ర
కారుడు ఏ గోడమీద చిత్రించదలచుకుంటే
దానికి సరిగా ఎదటి వుండే గోడపైన తన
చిత్రం వేయటానికి అనుమతించాలెనని.

సమ్మతించారు రాయలవారు.

చెరిఒక గోడా నిర్ణయించుకొని, గడువు
తీసుకొన్నారు చిత్రకారులు. పని ప్రారం
భించారు. సరిగా నెలరోజులయింది. గడువు

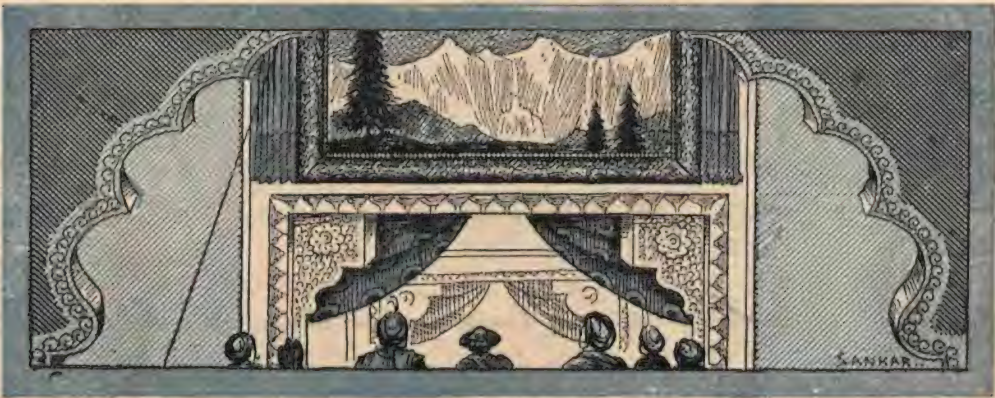
తిరింది. చిత్రకారులిద్దరూ రాయలవారికి కబురుచేశారు. మంత్రి, సామంత, పండిత, పరివారసమేతంగా రాయలవారు విచ్చేశారు. ముందుగా మొదటి చిత్రకారుని గోడవద్దకు వెళ్ళి, తెర తొలగించి చూశారు. రాయల వారూ వారితోపాటు అందరూ ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయారు. ప్రకృతిఅంతా ఆ గోడమీద తాండవిస్తోంది. 'అద్భుతం ! అత్యద్భుతం!!' అన్నారు రాయలవారు.

ఎవరి అనుమతిలేకుండానే రెండవ చిత్రకారుడు తన గోడమీది తెరను తొలగించివేశాడు. రాయలవారూ, పరివారమూ దృష్టి ఆటు తిప్పారు. మంత్రించినట్టు ముగ్ధులైపోయారు రాయలవారు. కొంతసేపటికి తెలివిరాగా, " ఆహహా !! " అన్నారు.

మొదటిచిత్రకారుని చిత్రణ అతి సహజ సిద్ధంగా వుండి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. రెండవవాని చిత్రణ సరీగా అదేచిత్రాన్ని

జీవకళ ఉట్టిపడేటట్టు ప్రతిఫలించజేస్తూ వుంది. ఇద్దరూ ఒకేచిత్రాన్ని ఎలా చిత్రించగలిగారు ? బహుమానం ఎవరికి ఇవ్వటం ? — ఇదీ సమస్య.

తరువాత, క్రమంగా ఇందులోని కీలకం అంతా వెల్లడైంది. నిజానికి రెండవ చిత్రకారుడు ఏచిత్రమూ చిత్రించలేదు. మొదటి చిత్రకారుడు పని ప్రారంభించినప్పటినుంచి అతను తన గోడను ఒక విధమైన ద్రవంతో తోమటానికి ప్రారంభించాడు. గడువు నెల రోజులూ అలా మెరుగుపెట్టేటప్పటికి ఆ గోడ అద్దంలాగా తయారైంది. ఈ గోడ మొదటివాని గోడకు సరీగా ఎదురుగా వుండటంచేత, అతను చిత్రించిన బొమ్మ రెండవ వానిగోడపైన మరింత మెరుగులతో అత్యద్భుతంగా ప్రతిబింబించింది. ఈ ప్రతిబింబమే రాయలవారి సీ, అందరనూ ఆశ్చర్యభరితులుగా చేసింది !

సీ న య్యః

—జి. రంగారావు

అనగనగనగా ఒక గ్రామం
అందులోన నో ఆరామం.
దానికి కావలి దానయ్య
ఆతని కొడుకుడు సీనయ్య.

ఒకప్పు నందెలు లేనట్టి
కొడుకును దానయ్య తెగగొట్టి
బువ్వ పెట్టనని చెప్పాడూ,
బైటికి పొమ్మని నెట్టాడు.

చేయునదేమిటి సీనయ్య
బొట్ట “ఆకలని” వాపోయ్యె
కూచొని కూచొని యోచించి
లాగును దాగా విడిచి
పంతులు ఇంటికి పోయాడు
పంతులమ్మతో అన్నాడు :
“అమ్మా! అమ్మా! అయిగోదూ
అన్నము తెమ్మని చెప్పారు.”

పంతులు దార్యా నమ్మిందీ
టిఫినుతో అన్నము ఇచ్చిందీ.
మోతగ టిఫినుతో మళ్ళారు
శీవిగ నడచుచు వెళ్ళాడూ.

దడదడమన్నది గుండెల్లో
పరుగెత్తాడూ సందుల్లో
చెరువుకట్టకే వెళ్ళాడు
చెట్టుక్రింద కూర్చున్నాడు.

టిఫినును విప్పే ఆకురలన
గలగల గలగల తినబోయె
అంతలో యేదో విన్నాడు
అట్టే ముందుకు చూచాడు.

“బాబా! బాబా! ఒకముద్ద,
బంగారునాయన ఒకముద్ద,
ఆకలిమంటకు లోబడ్డ
తల్లికి పుట్టిందీ బిడ్డా.
బాబా! బాబా! ఒకముద్ద
బంగారునాయన! ఒకముద్ద”

“అవ్వా! అవ్వా! భయమేలా?
దిగురెండుకు నీకీవాగా!
బిడ్డకు బువ్వ పెట్టుకుని,
ఆకర్షాత నీవు తిని
అన్నియు చెప్పుకొవచ్చునులే
ఆపై మాటాడొచ్చునులే.”

దయతో పాపము సీనయ్య
ముద్దలు నాలుగు పెట్టెనయ్యా.
“చాం”ని పాపాడు చెప్పిందీ
మునలిది దండం బెట్టిందీ.

“అవ్వా! ఇకమరీ నీవు తిను
చివరకు మిగిలితే నేతింటా”
అప్పుడు మునలిది అందిగదా :
“అలవాటయ్యా వస్తులకు

గండినీళ్ళే మా పొట్టలకు.
దినమొక యుగముగ గడుపుదుము
దిక్కులేని యనాకులము.”

“అవ్వా అయితే యీలాగు
డిరితె తిరిగితె యేలాగు?
గాలిలో దీపం వెలిగించి
దేవుని దానికి ముందుంచి
‘నీవే ఉన్నావ్’ దేవయ్యా.

దీపాన్నారపదోకయ్యా,
అంటే లాభం యేముంది?
తప్పిస్తేనే సుఖముంది.”

“దాగా చెప్పావ్ బాబయ్యా.
మరి కష్టించుటకు కూడోయ్యా.”
“పోనీయ్యవ్వా! బువ్వ తిను
ఆపై నీవని చూచుకొను.”

అవ్వకు ఆశ పుట్టిందీ
చేతులు రెండూ చాచిందీ.
దోసెడు అన్నం సీనయ్య
దయతో పెట్టెను చూడయ్యా.
మిగిలిన నాలుగు మెతుకులను
నోటిలో పెట్టుకొబోయె నయ్య
ఫెళ్ళని విప్ల మ్రోగింది,
పంతులు కడుపు పగిలింది.

“ఏంరా! భద్రవా! యెంతపనీ!
తగియుంటివిరా యెంతకును.”
దావుచుమన్నాడా యద్దాయ్
జాచుకుపోయాడా యద్దాయ్.

అవ్వా బిడ్డా “మందోదూ
తను మానుకుని పెట్టాడు”
అనుకున్నారు—అంతేగా
దీనగళమును—వించేగా.

సీనయ్యొక్కడి తెల్లాదో
యొక్కడ యేమైపోయాదో.
“ఇకచుల కొరకే నీబ్రతుకు
బ్రతుకుటకొరకే ఒక మెతుకు.”

బస్తీవెళ్లిన భరతమ్మ

SANKAR...

ఒకానొక అడవిలో ఒక భరతపక్షి వుండేది. చిన్నప్పటినుంచి అది ఈ పకారబుద్ధి కలది. భూలోకంలో దానికి ఆయువు నిండిన తరువాత, దాని పుణ్యంకొద్దీ విమానంమీద దేవదూతలు దిగివచ్చి ఆ భరతపక్షిని స్వర్గానికి తీసుకవెళ్లారు.

అక్కడ దేవతలందరూ భరతపక్షిని గౌరవించి " నీకు ఏంకావాలో కోరుకో " మన్నారు. ఏమి చెబుదామన్నా భరతపక్షికి తోచిందికాదు.

కొన్నాళ్ళు స్వర్గంలో సుఖంగా గడచిన తరువాత ఆ భరతపక్షి దేవతల పెద్దపద్దకు వెళ్ళి 'నాకిక్కడేమీ తోచటంలేదు. మళ్ళీ నేను భూలోకానికి వెళ్లి వుండేటట్టు అనుగ్రహించు " మంటూ కోరింది. దేవతలు భరతపక్షికి ఏ రూపం కావాలన్నా పొందవచ్చుననీ, ఏలోకంలో కావలసినా విహరించవచ్చుననీ పరమిచ్చారు. అప్పుడు భరతపక్షి

చిన్న చిన్న రెక్కలతో, మానవరూపంలో భూలోకానికి దిగివచ్చింది. దిగివచ్చి, మళ్ళీ తనఅడవిలో, మామూలు స్థలంలో యిల్లు కట్టుకొని కాలక్షేపం చేస్తూవుంది.

ఇలా వుండగా ఒకరోజున—

భరతమ్మకు చిన్నప్పటి సంగతి ఒకటి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది: చిన్నప్పుడు భరతమ్మ, బస్తీలో వుండే తాతగారింటికి వెళ్ళింది. ఆ బస్తీలో ఎన్నో సౌకర్యాలున్నాయి. ఎన్నో వినోదాలున్నాయి. అందుచేత అక్కడ తోచకపోవటమనేది ఉండదు. ఎప్పుడూ అనందంగా కాలం గడపవచ్చు.

ఇప్పుడు భరతమ్మకు ఆ చిన్ననాటి ముచ్చట జ్ఞాపకం రావడంతో బుద్ధిమల్లించింది. "ఈ అడవిలో ఒక్కరైనా ఏమీ తోచకుండా ఎలా కాలక్షేపంచేసేది? బస్తీలో మా తాత గారింటికి వెళతాను. అన్ని సౌఖ్యాల్లా అనుభవిస్తూ అక్కడే ఉండిపోతాను. ఇక

ఈ అడవికి తిరిగి రానెరాను, 'బస్తీ భరతమ్మ' అని అనిపించుకుంటే నాకు గౌరవంకూడాను" అనుకుంది.

అనుకొని, 'బస్తీకి వెళ్ళదామని నిశ్చయించుకుంది. ఈ నిశ్చయంతో భరతమ్మ ఉదయానే భోజనంచేసుకుని, మంచి మంచి దుస్తులతో ముస్తాబుచేసుకుంది. ప్రయాణానికి కావలసిన డబ్బు జాగ్రత్తపరుచుకుంది. ఇంటి తలుపులు తాళంవేసింది. తాళంచెవి కిటికీ ఊచలలో దాచింది. కాలినడకని బస్తీకి వెళ్ళదామని బయలుదేరింది.

తీరా బయలుదేరి రెండడుగులు వేసేసరికి కల్లా "భరతమ్మా! భరతమ్మా!!" అంటూ

అంటూ ఒక లేడిపిల్ల పరుగెత్తుకువచ్చింది. అది భయంతో వణికిపోతున్నది. వెనక్కు వెనక్కు తిరిగిచూస్తున్నది.

"ఏమమ్మా, లేడమ్మా! ఇలావచ్చావు?" అని లేడిపిల్లను అడిగింది భరతమ్మ.

"ఏమిటేమిటి? మన అరణ్యంలో వెటకాండ్రు ప్రవేశించారు. తుపాకీలు చేత పట్టుకొని కనబడ్డ జంతువునల్లా తరుముకు వస్తున్నారు. నన్ను కాస్త నీ యింట్లో తలదాచుకోనిస్తావా భరతమ్మా!" అని బతిమాలుకుంది.

సరే. జాలిగుండె గల భరతమ్మ దాచుకొన్న తాళంచెవి బయటకు తీసి, తలుపు తాళం తెరిచి, లేడిపిల్లను లోపల ప్రవేశపెట్టి, 'అమ్మడ్డా!-పెరట్లో సమస్తమైన కూరలూ వున్నయి, ఫలజాతులున్నయి. నీ యిష్టం వచ్చినట్టూ స్వేచ్ఛగా వుండు' మని చెప్పి, మళ్ళీ తలుపు తాళంవేసుకొని, తాళంచెవి కిటికీ ఊచలలో దాచుకుని, బస్తీలో తాతగారింటికని బయల్దేరింది.

తీరా బయల్దేరి రెండడుగులు వేసేసరికి కల్లా "భరతమ్మా! భరతమ్మా!!" అంటూ ఒక దీనాలాపం వినిపించింది. మళ్ళీ ఎవరో ఆపదలో చిక్కుకొనివుంటారని అనుకుంది భరతమ్మ. అనుకొన్నట్టుగానే చూడగా,

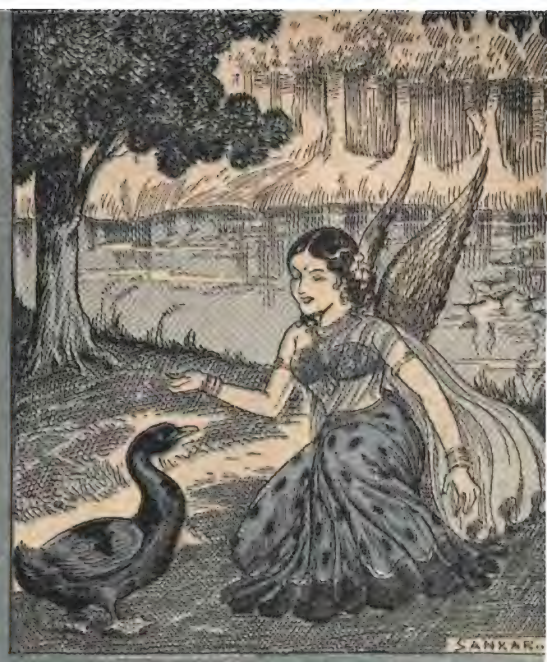
ఒక బాతు ఉరకలు వేసుకొంటూ తన యింటికి రావటం కనిపించింది.

"ఏచమ్మా బాతమ్మా! ఇలావచ్చావు?" అని అడిగింది భరతమ్మ.

"ఏమిటేమిటి? మావాళ్లంతా కొలనుకు స్నానానికి వచ్చారు. నేను జలకాలాడే సరదాలో వాళ్ళు రమ్మనగానే తిరిగిపోలేదు. వాళ్ళు యిళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు. నేను తప్పి పోయాను" అని చెప్పింది.

అందుకు భరతమ్మ బాతును బుజ్జగించి, "బాతమ్మా, బాతమ్మా! నీకు వచ్చిన భయమేంలేదు. మా పెరట్లో పెద్ద కొలను ఉన్నది. ఆకొలనులో నీ యిష్టంవచ్చినట్టుగా జలకాలాడుకోవచ్చు. నీకు లేడెమ్మ సాయం వుంటుందిలే. నేను మా తాతగారింటికి పోయి తిరిగివచ్చాక నిన్ను మీ ఇంటికి దిగబెట్టిస్తా" నన్నది. ఇలా అంటూ కిటికీ ఊచలలో తాళంచెవి తీసి, తలుపుతెరిచి, బాతమ్మను పెరట్లోవుండే కొలనులో ప్రవేశ పెట్టింది. తరువాత మళ్ళీ భరతమ్మ తలుపు తాళంచేసుకుని, తాళంచెవి కిటికీ ఊచలలో దాచుకుని, బస్తీలో తాతగారింటికి ని బయల్దేరింది.

ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యమైపోయింది. అందుచేత భరతమ్మ ఈసారి గబగబ అడు

గులు వేయసాగింది. తీరా నాలుగడుగులు వేసేసరికిల్లా "భరతమ్మా! భరతమ్మా!!" అంటూ ఒక అర్తనాదం చెవినిపడింది. గభీమని వెనక్కు తిరిగిచూసిందిభరతమ్మ.

చూడగా, ఒక చిన్నారి ఉడుత. అది మొహం చిన్నబుచ్చుకొని వున్నది. దానిని చూచి "ఉడుతమ్మా, ఉడుతమ్మా! ఏం ఇలా వచ్చావు?" అని అడిగింది.

'ఏమిటేమిటి? వర్షకాలానికి సరిపడే టట్టుగా గ్రాసం తెచ్చి చెట్టుతొరలో పెట్టుకున్నాను. గింజలు పోగుచేసుకు వద్దామని నేను పోయి పచ్చేలోపల ఎవళ్ళో దొంగలు ఒక్క గింజయినా లేకుండా ఇల్లు దోచుకు

పోయారు. ఇన్నాళ్ల రెక్కల కష్టమూ పృథాదిపోయింది. పైగా, ఈపూట పంటకు కూడా ఇంట్లో గింజలు లేకపోయే!" అని తన గోడు పలపోసుకుంది.

ఇందుకు భరతమ్మ "ఓసి, ఈపాటి దానికే విచారమెందుకు ఉడుతమ్మా! మా ఇంట్లో ఎంతతిన్నా తరగని ధాన్యపు గింజలూ పప్పుదినుసులూ నిలవవు ర్నాయి. నీ యిష్ట మొచ్చినంతకాలం నాతోపాటు ఉండవచ్చు. నేను మళ్ళీ వచ్చేదాకా నీకు లేడమ్మా బాతమ్మా సాయంకూడా వుంటారు." అని చెబుతూ, కిటికీ ఊచలలోనించి తాళం చెవి తీసి, తలుపులు తెరిచి, ఉడుతమ్మను గదిలో గాదెలదగ్గర ప్రవేశపెట్టింది.

భరతమ్మ మళ్ళీ తలుపు తాళంవేసి, తాళంచెవి కిటికీ ఊచలలో దాచింది. తాత గారింటికని మళ్ళీ బయల్దేరింది. తీరా ఇంకిప్పడు సాయంకాలమైపోయింది.

బయల్దేరి ఒక్కడుగువేసింటే లేదో భరతమ్మ మనస్సు మారిపోయి, ఇంజీకి మరలివచ్చింది. కిటికీ ఊచలలో దాచిన తాళంచెవి తీసింది. తలుపులు తెరిచింది. దుస్తులు విప్పి, ముస్తాబు తీసివేసింది. హాయిగా పడకకుర్చీలో కూర్చుంది.

"నాప్రదేశమైన ఈ అడవిలో తోడి జీవులన్నీ కష్టాలు పడుతున్నవే. వాటి బాధలు చూస్తూ నేనెలా ఇల్లు వదిలి వెళ్ళేది? నా నేస్తులు కష్టాలుపడుతూవుండగా నేను బస్తీ వెళ్ళితే అక్కడ మటుకు నాకు సుఖ ముంటుందా? ఇదే నా బస్తీ. ఇదే నా స్వర్గం. నేనింక తాతగారింటికీ పోను, మరెక్కడానికీ పోను. నా నేస్తాలకు తోడుపడుతూ ఈ అడవిలోనే వుండిపోతా" అనుకొన్నది. చిన్నప్పడు ఎప్పుడో వెళ్ళి వచ్చిన భరతమ్మ మరెన్నడూ బస్తీలో తాతగారింటికీ వెళ్ళనేలేకపోయింది.

రంగుల బొమ్మ కథ - 1

గంగులపాలెంలో పూర్వం గంగులు అనే ఒక రైతుబిడ్డ ఉండేవాడు. అతను చాలా మంచివాడు. అందుకనే పెద్దలు పదిమంది చేరి ఆ పూరికి గంగులు పేరు పెట్టారు.

ఇలాంటి మంచిపేరు తెచ్చుకున్న గంగులుకు ఒక మనుమడు కలిగాడు. ముద్దుకొద్దీ వాడికి తాతగారిపేరే పెట్టారు. కాని, వాడు దానిని సార్థకం చేసుకో లేకపోయాడు. తాత ఎంత మంచివాడో, మనుమడు అంత గడుగ్గాయ. తాత ఎంతటి సాధువో మనుమడు అంతటి దురుసు. కుర్రవాడి పెంకెచేష్టలు చూచి, ఊళ్ళోవాళ్ళు వాడిని 'గడుగ్గాయ గంగన్న' అంటూ పిలుస్తూవచ్చారు.

గంగులు స్వార్థితంతో ఒక ఇల్లుకట్టి నిలబెట్టిపోయాడు. కాని కొడుకు హయాంలో కుటుంబం చితికిపోసాగింది. మనుమడి ఏలుబడిలో మరి పేరు లేకుండా పోయింది.

గంగులు కట్టిన ఇంట్లో మనమడు గంగన్న. అనాధబస వాడి తల్లి ఉండే వాళ్ళు. గంగన్న తో తల్లి ఏ విషయమైనా మనసువిడిచి చెప్పేది. కాని, అంత గొప్పగా బతికిన గంగులు కుటుంబం ఈ దుస్థితికి ఎందుకు వచ్చిందోమాత్రం చెప్పిందికాదు. వాళ్ళకు పాపం, కష్టమీదనే కాలక్షేపం జరుగుతూవచ్చింది. గంగన్న తల్లి రోజుకొక వస్తువు విక్రయించి, సంసారం గడుపుతూవచ్చింది.

ఇంట్లో వస్తువులన్నీ అమ్మివేయటం, ఆ డబ్బు తినివేయటం పూర్తిబంది. ఇక మిగిలివున్నదల్లా ఒక్క పాడిఆవు. పాయిలోకి, పాయిమీదికి ఏమీ లేక పోవటంచేత 'ఈ ఆవునుకూడా అమ్ముకురమ్మ' ని గంగన్నతో చెప్పింది తల్లి.

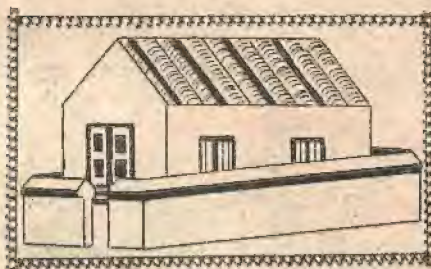
గడుగ్గాయగంగన్న ఆవును తోలుకొని, ఉరకలువేసుకొంటూ సంతకు బయల్దేరాడు. దారిలో ఒక వృద్ధుడు కనిపించి, గంగన్నను పలకరించి, యోగ క్షేమాలు కనుక్కొన్నాడు. సంగతిఅంతా విప్పిచెప్పాడు గంగన్న. ఇది విని వృద్ధుడు 'ఒక! ఈపాటిదానికేనా సంతకు పోవటం? నీ ఆవును నాకిచ్చేయి. బదులుగా చిత్రమైన చిక్కుడుగింజలిస్తాను. అవి నీకెంతటి భాగ్యాన్ని ఇస్తాయో, ఇంటికి పట్టుకువెళ్ళి చూడు. నీకే తెలుస్తుంది' అన్నాడు.

వృద్ధుడు అలా చెప్పగానే సమ్మి, గడుగ్గాయగంగన్న తన ఆవును వానికి ఇచ్చేసి, వాడిచ్చిన చిక్కుడుగింజలు చేతపట్టుకొని ఇంటికి చేరుకొన్నాడు.

ముచ్చటైన నాలుగు టైపు చిత్రాలు

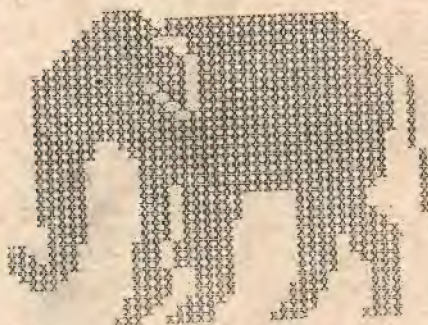
గమనిక :

టైపుచిత్రాలు పంపదలచినవారు దళవరి తెల్లకాగితంమీద నల్లరంగు రిబ్బనుతో తయారుచేసే పంపాలి. చుట్టు బార్లలోనూ, బొమ్మలోపలా పేరుగాని, మరెట్టి సంజ్ఞలు గాని టైపు చేయకూడదు.

పంపినవారు :

జి. కోదండరామ - ఆనకాపల్లి

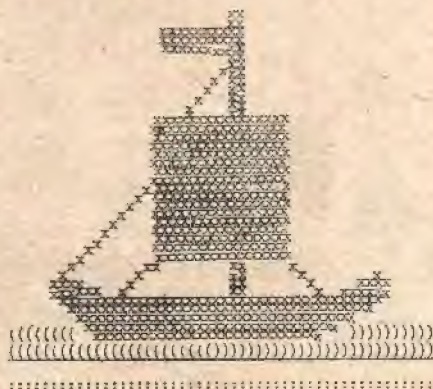
పంపినవారు :

ఎస్. ముబారక్ బేగమ్ - తాడేపల్లిగూడెం

పంపినవారు :

హెచ్. ఎన్. వెంకటేశమూర్తి - హైదరాబాద్

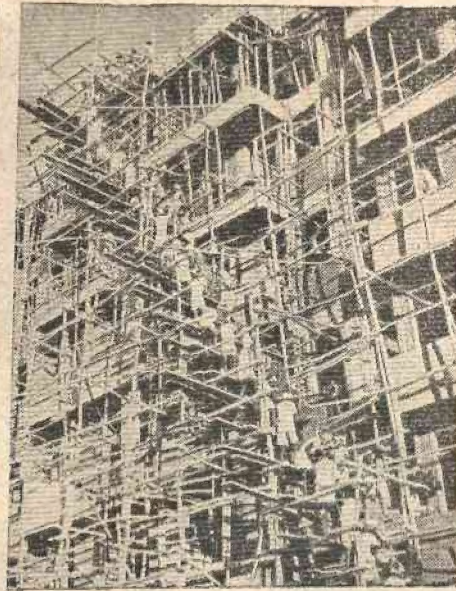
ఇంకా కృషిచేసి, నేర్పు చూపి, ఇటు వంటి బొమ్మలను మా పాఠకులు ఎక్కువగా పంపగలరని ఆశిస్తున్నాము.

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ

::

బహుమానం రు. 10 లు

1953 అక్టోబరునెల సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

★ పై ఫోటోలకు సరిపిన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాట లోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకు సంబంధం వుండాలి.

★ అగస్త్య 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ ఒకపోస్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

సెప్టెంబరునెల చందమామలో

ప్రచురింపబడే ఫోటోలకుగాను, ఈ దిగువ ఉత్తమవ్యాఖ్యలకు బహుమతి యివ్వడమైనది.

మొదటి ఫోటో : ఆహారమంత్రి

రెండవ ఫోటో : రక్షణమంత్రి

పంపినవారు : మిస్. డి. ఇ. విజయమ్, మతుంగా - బొంబాయి. 19

బహుమతిపొందిన ఈ వ్యాఖ్యలు, పంపినవారి పేరుతోనూ సెప్టెంబరునెలలో ప్రచురిస్తాము. బహుమతిమొత్తం రూ. 10/- సెప్టెంబరుసంచిక వెలువడిన వెంటనే పంపబడుతుంది.

వస్తూంది!
విజయ వారి

చంద్రహారం

జైరెడ్డి
కె.కామేశ్వరరావు
బి.పి.

నిర్మాతలు...నాగిరెడ్డి & చిత్రపాణి

741

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

దేశానికి జెండా

వంపినవారు :
జి. సుబ్బరామమ్మ - బందరు

